

Öncü Çocuk

EKİM // KASIM // ARALIK 2017 // SAYI 84

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

SAYI

84

EKİM// KASIM // ARALIK
2017 // SAYI 84

Sahibi

Türk Standardları Enstitüsü Adına
Sebahittin Korkmaz

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Abdullah Durmuşoğlu

Yayın Yönetmeni

Serap Zeyrek

Editör

Sevilay Ürün

Yönetim Yeri

Türk Standardları Enstitüsü

Basın Yayın Müdürlüğü

Necatibey Caddesi NO: 112 Bakanlıklar

ANKARA

Telefon: 0312 416 65 15

e-posta: surun@tse.org.tr

Abonelik

Adem Dağlı

Telefon: 0312 416 67 47

e-posta: adagli@tse.org.tr

Yayın Türü: Yerel Süreli

Basım Tarihi: Ekim 2017

Baskı: Hamdioğulları İç ve Dış Tic. A.Ş.

Yapım ve Tasarım

Aren İletişim & DMW Tasarım Stüdyosu

www.areniletisim.com.tr

www.dmwtdasarim.com.tr

İllüstrasyon

Başaran Karabalut

içindekiler

- 04 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı
- 06 Ürün Güvenliği
- 10 10 Kasım
- 12 Öğretmenler Günü
- 16 Bitkiler // Kestane
- 18 Bilim ve Teknik // Akıllı Binalar ve Akıllı Şehirler,
- 22 Canlılar // Nesli Tükenen Kuşlar ve Dikkuyruklar,
- 24 Çevre // Yenilenebilir Enerji
- 32 Dünya Standardlar Günü
- 34 Meslekler // Cam Üfleme, Cam sanatı
- 38 Dünya Kalite Günü
- 40 Gezi Rehberi // Kenya
- 46 Kim Kimdir // Sabiha Gökçen
- 50 Spor // Kayak
- 56 Sağlık // Bağışıklık Sistemi
- 60 Nereden Nereye // Fotoğraf Makinaları
- 64 Bilmece-Bulmaca

Merhaba arkadaşlar,

2017 yılının son dergisiyle yeniden birlikteyiz. Bir yılı daha geride bırakırken size yine dopdolu bir sayı hazırladık. Canlıları, bitkileri, yeni yerleri tanıttık, tarihimizde önemli yeri olan olayları ve insanları andık.

Bu sayıda, standartlar ve uygulamalarıyla ilgili iki önemli gün hakkındaki yazılarımızı bulacaksınız: Dünya Standartlar Günü ve Dünya Kalite Günü. Standartlar sayesinde geliştirilen güvenli ürün kavramını inceledikten sonra bir de günümüzde sık sık duymakta olduğumuz akıllı şehirleri inceledik.

Sağlık sayfalarında, bağışıklık sisteminin nasıl oluştuğunu, bunu korumak ve güçlendirmek için neler yapmamız gerektiğini anlattık.

Çevre sayfalarımızda ise geleceğin enerji kaynakları olan yenilenebilir enerji çeşitlerini inceledik.

Cam sanatını, cam üfleme, geçirdiği evreleri ve yöntemlerini meslekler sayfalarımızda bulabilirsiniz.

Mevsim kış olunca ilk akla gelenlerden biri kestanedir. Biz de sizlere kestanenin öyküsünü anlatmak istedik.

Sıcak bölgelerde yaşayıp kar görmeyenleriniz olabilir ama karda yapılan en zevkli sporlardan kayak nasıl yapılır, nasıl yapılmalıdır? Merak edenler için spor sayfalarımızda...

Ve maalesef nesli tükenmekte olan çok sevimli bir kuş türünü tanıtmak istedik sizlere: Dikkuyruklar.

Hepinize keyifli okumalar ve güzel bir yıl diliyoruz...

CUMHURİYETİMİZİN

94.

YILDÖNÜMÜ

KUTLU OLSUN

Sevgili arkadaşlar, her yıl 29 Ekim tarihinde kuruluşunu kutladığımız cumhuriyetin bizler için anlamı ve önemi nedir?

Cumhuriyet, halkın kendi kendisini yönetme şeklidir. Devleti yönetenlerin seçimle iş başına geldiği bir sistemdir. Cumhuriyetle yönetilen ülkelerde seçme hakkı halkın belli bir kısmına değil, bütünüyle millete aittir. Bu yönetim şeklinde her zaman halkın yararı ön planda tutulur. Cumhuriyet, bütün vatandaşlarını eşit sayar, hiçbir ayrıcalık tanımaz, devlet yönetimine halkın eşit olarak katılımını sağlar. Vatandaşların temel hak ve özgürlükleri devlet tarafından korunur. Cumhuriyetin bir yönetim şekli olarak benimsendiği devletlerde halk özgür, eşit ve ülke yönetiminde egemendir.

Türkiye Cumhuriyeti; anayasamızda da belirtildiği gibi, toplumsal huzur, milli dayanışma ve adalet anlayışı ile insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, laik ve sosyal bir hukuk devletidir. Bu özellikleriyle demokratik bir cumhuriyetin temel özelliklerini taşıyan Türkiye Cumhuriyeti, toplumsal adalet ve milli dayanışma temelleri üzerinde yükselmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılışında, egemenliğin kayıtsız şartsız Türk milletine ait olduğu ve Meclis'ten daha yüksek hiçbir makam bulunmadığı duyurulmuştu. Bu duyuru tam olarak cumhuriyet yönetimini anlatıyordu. Kurtuluş Savaşı'nın zaferle bitişi, Lozan Antlaşması'yla bağımsızlığımızın bütün dünya tarafından kabul edilmesinin ardından 29 Ekim 1923 günü yapılan anayasa değişikliği ile bu yıl 94. yaşını kutladığımız Cumhuriyet ilan edildi.

Cumhuriyet, ülkemize ve milletimize sayılamayacak kadar çok şey kazandırmıştır. Vatandaşlarına yukarıda saydığımız hak ve özgürlükleri sağlamasının yanında, insana verdiği değerle çağdaşlaşmayı sağlayan bir yaşam sunmuştur. Ülkemiz Atatürk'ün öncülüğünde, onun gerçekleştirdiği devrimlerle çağdaş ve uygar bir ülke haline gelmiştir.

Sınıflarınızda İstiklal Marşı'yla birlikte yer alan Ata'nın Gençliğe Hitabesi, cumhuriyetin nasıl kurulduğu ve ülkemize neler sağladığının en kısa özetidir aslında. Atatürk tarafından 1927 yılında yazılan bu çok önemli eser, ilerleyen yıllarda okumanız ve anlamanız gereken Atatürk'ün Nutku'nun son bölümüdür.

ÜRÜN GÜVENLİĞİ

Güvenli ürün,
tüketici için risk
oluşturmayan ya
da kabul edilebilir
ölçülerde risk taşıyan,
güvenliği sağlanmış
ürünlere denir.

**Ürün güvenliği için
ülkemizde yetkili
kurum ve kuruluşlar
tarafından piyasa,
gözetim ve denetimi
yapılmaktadır.**

Sevgili arkadaşlar, dergimizde yer alan birçok başlık altında standartların hayatımızın her alanında var olduğunu söylemiştik. Bu sayımızda standartların hayatımıza neler kattığına dair pek çok örnek göreceksiniz. Bunlardan biri de hepimiz için son derece önemli olan ürün güvenliği konusu.

Su içtiğimiz bardaktan, dişlerimizi fırçaladığımız diş fırçasına, giydiğimiz ayakkabıdan, taktığımız gözlüğe kadar her şey, birer üründür.

En genelinden en özeline kadar ihtiyaçlarımızı karşılamak için kullandığımız ürünlerin, sağlıklı, sağlam, hayatımızı tehlikeye atmayacak kısacası güvenli ürünler olduğundan nasıl emin olabiliriz?

Gelin önce güvenli ürünün tam olarak ne anlama geldiğini öğrenelim. Güvenli ürün, tüketiciler için risk oluşturmayan ya da kabul edilebilir ölçülerde risk taşıyan, güvenliği sağlanmış ürünlere denir. Bu tanım, ihtiyaçlarımızı karşılamak için kullandığımız her şeyin güvenilir şekilde üretilmesi gerektiği anlamına gelir. Peki, bundan nasıl emin olacağız?

Her şeyden önce, üreticiler piyasaya teknik düzenlemelere uygun ve güvenli olan ürünler sunmak zorundadır. Eğer ürün yurt dışından geliyorsa, ürünün güvenliğinden yetkili temsilcisi veya ithalatçısı sorumludur.

Üreticilerin önde gelen sorumluluklarından ilki; piyasaya güvenli ürünler sunmaktır. Bunun dışında eğer ürün bir risk taşıyorsa, bunun tüketicilere uygun şekilde anlatılması gerekir. Ürünler, özelliklerini belirtecek şekilde işaretlenmeli ve yapılan denetimlerin sonuçları dağıtıcılara ve kamuoyuna duyurulmalıdır. Üreticiler, ürünlerinde bir risk gördüklerinde bunu önlemekle yükümlüdürler. Bu amaçla ürünleri toplatabilir ve gerekirse imha edebilirler.

Ürünlerin üretimi kadar dağıtımı da önemlidir. Dağıtıcı, ürünü üreticiden alıp bizlere aktaran kişi demektir. Dağıtıcıların da belli sorumlulukları vardır. Dağıtıcı, ürünün piyasaya ulaşım sürecinde yer alan bütün faaliyetlerden sorumludur. Ayrıca dağıtıcılar güvenli olmadığını bildiği ürünleri piyasaya sunamaz. Dağıtacağı ürünün üreticisini bildirmediği durumlarda ise dağıtan kişi üretici olarak kabul edilir ve üreticinin sorumlulukları da dağıtıcıya yüklenir.

Ülkemizde, ürün güvenliği konusunda uygulanan kurallar vardır. Bu kurallar, Avrupa Birliği'nin uyguladığı "Genel Ürün Güvenliği" kuralları temel alınarak hazırlanmıştır. Buna göre her ürünün güvenliği ile ilgili kurallar, kullanıldığı alan ile ilgili yetkili kuruluşlar tarafından düzenlenir.

Bu kuruluşlar şunlardır:

- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
- Sağlık Bakanlığı
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
- Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
- Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
- Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu

Ürün güvenliği için ülkemizde bu kurum ve kuruluşlar tarafından piyasa gözetim ve denetimi de yapılmaktadır.

Piyasa Gözetimi ve Denetimi Nedir?

Piyasa gözetimi ve denetimi; piyasaya sürülmüş ürünlerin dağıtım sürecinde ve satış yerlerinde, ilgili teknik düzenlemelere uygun olarak üretilip üretilmediğinin, güvenli olup olmadığının denetlenmesidir.

Ürünlerin etiket, işaret, ambalaj ve belgeleri ilgili kamu kuruluşları tarafından kontrol edilir. Gerekğinde test ve analizleri yapılarak piyasa gözetimi ve denetimi gerçekleştirilir.

Piyasa Gözetimi ve Denetimi İlkeleri Nelerdir?

Piyasa Gözetimi ve Denetimi, kamu kuruluşlarının sorumluluğunda, bağımsız ve tarafsız şekilde yürütülür.

Üretici, piyasaya güvenli ürünleri sunmak zorundadır. Teknik düzenlemelere uygun ürünlerin güvenli olduğu kabul edilir.

Piyasa Gözetimi ve Denetimi Neden Önemlidir?

Piyasadaki ürünlerin güvenli olup olmadığına yönelik denetimler ve bu denetimler sonucunda alınan önlemler, hem üretici hem de tüketiciyi doğrudan etkiler. Sağlıklı ve güvenilir ürünlere ulaşabilmek, tüketiciyi memnun eder.

Üreticiler de güvenilir ürünleri sayesinde, kazançlarını artırır ve piyasadaki yerini sağlamlaştırır.

Firmalar, ürettikleri ürünlerin güvenli olduğunu “CE” işareti ile de gösterirler. CE İşareti, Avrupa Birliği’nin ürün güvenliği konusunda uyguladığı bir işarettir. Ülkemizde de, Avrupa Birliği’nin desteklediği “Ürün Güvenliği” projesi kapsamında ürünlerin güvenilirliğinin belirlenebilmesi için “CE” işaretli olup olmadığına bakılır. Türk Standardları Enstitüsü ülkemizde bu konuda yetkilendirilmiş kuruluşlardan birisidir.

CE işareti, satışa sunulacak bir ürünün, belirlenen kurallara göre üretilip üretilmediğini anlamının en kolay yoludur. CE işareti olan ürünler, insanlara, hayvanlara, çevreye zarar vermeyecek güvenlikte demektir.

- Hasta tedavilerinde kullanılan tıbbi cihazların,
- internet bağlantı cihazlarının,
- Resim yaparken kullandığımız boya kalemleri, pastel ve sulu boyaların,
- Müzik dinlediğimiz aletlerin,
- Bisiklet kullanırken taktığımız kaskların,
- Evimizi ısıtan kombilerin,
- Oyuncaklarımızın,
- Çamaşır makinelerimizin,
- Telefonlarımızı şarj ettiğimiz cihazların,
- Evlerimizin yapımında kullanılan tuğla ve çimentoların,

Ayrıca günlük hayatımızda kullandığımız birçok ürünün CE işareti taşımaları gerekmektedir.

Türk Standardları Enstitüsü, standart hazırlar. Standartlar can, mal ve çevre güvenliğimiz için son derece önemlidir. TSE ayrıca standarda uygun olarak üretilen mal ve hizmetlere belge verir.

Türk Standardları Enstitüsü tarafından standardına uygun olduğu belirlenen ürünlerin üzerinde TSE Markası kullanılır. TSE, standartlara uygun olarak üretilen mal ve hizmetlere verdiği belgelerle bir ürünün güvenli olup olmadığı konusunda önemli bir görev üstlenir.

Sevgili arkadaşlar, ürün güvenliği konusunda üreticiler, dağıtıcılar, satıcılar ve yetkili kurumlar kadar bizlerin de görev ve sorumlulukları var. İhtiyaçlarımızı karşılamak için alışveriş yaparken, seçtiğimiz ürünlerin "ürün güvenliği" kapsamında olup olmadığını kontrol edebiliriz. Aldığımız her üründe TSE ve CE işareti olup olmadığını kontrol etmek bunun en kolay yolu. Bu konuda ailemizi, arkadaşlarımızı ve çevremizi bilinçlendirmek ise hepimizin sorumluluğu.

10

KASIM'DA

**ATATÜRK'Ü SAYGI
VE ÖZLEMLE ANDIK**

Sevgili Arkadaşlar, 10 Kasım 1938, ulusumuzun büyük Atatürk'ü sonsuz yolculuğuna uğurladığı gündür.

Bugünün anlamından dolayı Atatürk'ün şu sözünü size hatırlatmak istiyoruz. **“Benim naçiz vücudum bir gün elbet toprak olacaktır, fakat Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır.”** Atatürk bu sözü, 16 Haziran 1926 tarihinde İzmir’de düzenlenen suikast girişiminin ardından söylemiştir. Suikast başarısızlıkla sonuçlanıp, suçlular yakalandıktan sonra büyük bir sevinçle Ata’ya sevgisini gösteren Türk halkına hitaben yaptığı açıklamada bu sözlere yer vermiştir.

Yurdumuzu düşmanlardan kurtaran, cumhuriyeti kuran Mustafa Kemal Atatürk'ü her yıl 10 Kasım’da saygıyla anarız. Atatürk'ü anma ve tanıma etkinlikleri hafta boyunca sürer. Basın ve yayın organları onun kişiliğini, ülkemiz ve milletimiz için yaptığı hizmetleri anlatır. Bu hafta süresince bayraklar yarıya indirilmekte, Anıtkabir ziyaretleri gerçekleştirilmekte, Atatürk anıtlarının bulunduğu noktalara çelenkler konulmaktadır.

Atatürk'ü Anma Haftası dolayısıyla düzenlenen etkinliklerin asıl amacı Atatürk'ü daha iyi anlamak ve anlatabilmektir. Bu nedenle bu hafta kapsamında Atatürk'ün ilke ve devrimlerinin anlatıldığı paneller düzenlenmekte ve konuyla ilişkili resim ve fotoğraf sergileri açılmaktadır.

Atatürk, çalışkanlığı, zekası ve liderlik becerisiyle milletimize önder olmuştur. Atatürk'ün kişiliği ve özellikleri bütün dünya milletleri tarafından takdir edilmektedir. Biz Türk milleti olarak onu unutmayacak devrimlerine ve ilkelerine bağlı kalacağız. Türkiye Cumhuriyeti’ni bağımsız olarak sonsuza dek yaşatacağız.

24

KASIM

Öğretmenler Günü

Mustafa Kemal Atatürk, 24 Kasım 1928 tarihinde “Millet Mekteplerinin Başöğretmenliğini” kabul etmiştir. İşte bu nedenle 1981 yılından başlayarak her yıl 24 Kasım tarihini “Öğretmenler Günü” olarak kutluyoruz. Kurtuluş Savaşı bitip, 1923 yılında cumhuriyet ilan edildikten sonra genç Türkiye için daha büyük bir mücadele başlıyordu. Osmanlı İmparatorluğu’nun son yıllarından başlayarak çok uzun bir süre savaşlarla geçmişti. Cumhuriyetle birlikte yorgun ve fakir bir ülke, yeniden ayağa kalkmaya çalışıyordu. En kısa zamanda ekonomik olarak güçlenmek için çeşitli önlemler alınmış, yatırımlar yapılmıştı ama bu tek başına yeterli değildi. O yıllarda okuma yazma oranı çok düşüktü. Her yüz kişiden sadece 10’u okuma yazma biliyordu. Atatürk, eğitilmiş olmayan bir toplumun kalkınmayacağı gerçeğine dayanarak eğitim alanında bazı devrimler yapmaya başladı.

İlk olarak 1 Kasım 1928 tarihinde, öğrenilmesi çok zor olan Arap alfabesi yerine Latin alfabesinin kullanılacağını duyurdu. Tarihimize Harf Devrimi olarak geçen bu önemli olaydan sonra, ülke çapında bir seferberlikle, Latin harflerinin öğretilmesi ve okuryazar oranının artırılması için çalışmalara başlandı. 24 Kasım 1928 tarihinde Milli Mektepler açılmış, kadın erkek, genç yaşlı demeden herkese Latin harfleriyle okuma yazma öğretilmeye başlanmıştı. Atatürk'ün de bizzat katıldığı bu çalışmalar nedeniyle kendisine “Başöğretmenlik” unvanı verilmişti.

Atatürk, bütün hayatı boyunca eğitimin önemini ve Türkiye'nin ilerlemesinin tek koşulu olduğunu vurgulamıştır. Öğretmenler ise bu hedefe ulaşmada en önemli role sahip olan kişilerdi. Birçok sözüyle öğretmenlere verdiği değerini altını çizen Atatürk, “Yeni nesli, Cumhuriyet'in özverili öğretmen ve eğitimcileri, sizler yetiştireceksiniz; yeni nesil, sizin eseriniz olacaktır. Eserin kıymeti, sizin yeteneğiniz ve özveriniz derecesiyle uygun olacaktır. Cumhuriyet; fikren, ilmen, fennen, bedenen kuvvetli ve yüksek karakterli koruyucular ister. Yeni nesli, bu kalite ve yetenekte yetiştirmek sizin elinizdedir. Sizlerin, seçkin görevinizin yerine getirilmesine büyük özveriyle varlığınıza vereceğinize hiç şüphe etmem.” sözüyle de, cumhuriyeti emanet ettiği genç neslin yetişmesinde öğretmenlerimizin emeğine verdiği değeri en açık şekliyle ifade etmiştir.

Bizler de TSE ve Öncü Çocuk Dergisi olarak geleceğimizin emanetçisi çocuklarımızın, doğru bir karakter ve en güzel bilgilerle yetişmesini, kararlı adımlarla başarıya yürüyebilmesini, ülkesine ve milletine faydalı bir birey olmasını, her zaman adaletin ve doğruluğun izinde yürümesini sağlayan tüm siz değerli öğretmenlerimizin Öğretmenler Gününü kutluyor, sonsuz şükranlarımızı sunuyoruz.

Bitkiler

KESTANE

Soğuk kış
akşamlarının
vazgeçilmez
atıştırmalığı kestane,
yetiştği ağacın
tohumudur.

Sonbahar aylarının sonuna doğru caddelerdeki yerlerini alarak kışın habercileri olur kestane-ciler. Hava-ların iyice soğumasıyla birlikte her köşe başında küçük sobalarıyla nostaljik bir görüntü oluştururlar. Neredeyse hepimizin kokuyu takip ederek bulabileceği tezgâhlarda satıcıların “kestane kebab” diye bir yandan ba-ğırıp, bir yandan pişirdiği kestaneler, çocuklu-ğunuzun en güzel tat ve kokularından birisidir.

Kestane, kayingiller olarak adlandırılan ağaç familyasındandır. Yediğimiz kestane ise, bu ağacın tohumudur.

Kışın severek tükettiğimiz bu tohumlar sağlı-ğımız için de son derece faydalıdır. Kestanenin kültürümüzdeki yeri ise apayrıdır. Özellikle so-ğuk kış akşamlarının vazgeçilmez atıştırmalığı olan kestane eskiden, henüz kaloriferli evler bu kadar yaygınlaşmadan çoğunlukla evdeki so-banın üzerinde pişirilirdi. Şişkin bir göbeğe ben-zeyen bombeli kısmından bıçakla çizilerek so-banın üzerinde 10-15 dakika pişirmek bu keyifli lezzete kavuşmak için yeterliydi. Sadece keba-bı mı? Kestane şekeri, kestane püresi, kestane ezmesi gibi değişik şekillerde sofralarımızda, tatlılarımızda, pastalarımızda kullandığımız kestane mutfağımıza ayrı bir lezzet katar.

Kestane çoğu sert kabuklu yemişlerin aksine vitamin ve mineral açısından zengin bir besin kaynağıdır. Yağ oranı düşüktür ve sindirim sis-temimiz için son derece faydalı lifler ile B1, B2 ve C vitaminlerini de bol miktarda içerir.

Aynı zamanda güçlü bir antioksidan olan kesta-nenin, kansere karşı da koruyucu etkisi de var. Demir, kalsiyum, magnezyum, mangan, fosfor ve çinko gibi mineraller bakımından da zengin olan kestane tam bir potasyum deposudur.

Buğday ununda glüten adı verilen bir madde bulunur. Alerjisi olan ya da çölyak hastası olan kişiler bu unları tüketemez. Kestane glüten içermediği için un olarak da kullanılabilir ve glüten duyarlılığı olan kişiler tarafından da ra-hatça tüketilebilir.

Ancak, yüksek karbonhidrat içermesinden do-layı fazla miktarlarda kestane tüketimi kan şe-kerinin yükselmesine neden olabilir. Bu yüzden şeker hastalarının yedikleri kestane miktarına çok dikkat etmeleri gerekir.

Ilıman bölgelerde yetişen kestane ağacının 16 değişik türü bulunmaktadır. Boyu 30 metreye kadar uzayabilen kestane ağaçları 500 yıl ya-şayabilirler. Bu nedenle kestaneler Anadolu or-manlarının en görkemli ağaçlarıdır.

Boyu 30 metreye kadar uzayabilen kestane ağaçları 500 yıl yaşayabilirler.

Yaşlanan kestane ağaçları parçalanmaya başladığında kökten çıkardığı dallar sayesinde yeni ağaçlar yetişir.

Türkiye’de yetişen tek tür olan Anadolu kestanesi, Kuzey Anadolu kıyılarından Marmara Bölgesi’nin içlerine ve Ege Bölgesi’ne kadar geniş bir alana yayılmıştır. Anadolu kestanesinin Grekler tarafından Yunanistan’a götürüldüğü, oradan da İtalya ve diğer Akdeniz ülkelerine yayıldığı bilinmektedir.

Ekim ve kasım aylarında hasadı yapılan kestane meyvesini, dikenli kabuğu (kupulası) nedeniyle ilk bakışta tanımak zordur. Ağaçtan düşürülen kestanelerin hem üzerlerinde dikenleri vardır, hem de tadı biraz acıdır. Dikenli kabuğun düşmesi ve tadındaki acılığın giderilmesi için toplanan kestanelerin üzeri toprakla örtülür. Kestane belli bir süre sonra topraktan çıkarılır, dikenli kabuğu soyulur ve soframıza kadar gelir.

Ülkemizdeki kestane üretiminin yaklaşık % 70’i Ege bölgesinde gerçekleştirilir. En çok Aydın’da yetiştirilir ve bu kestaneler çok kalitelidir. Bursa’nın tadına doyum olmaz kestane şekeri, Aydın kestanesinden üretilir. Aydın’dan sonra, İzmir, Kastamonu ve Sinop kestane üretiminde ilk sıralarda yer alır.

Son baharda toplanıp kışın tükettiğimiz kestane ağacı da değerlidir. İtalya’da fıçı yapımında kullanılan kestane ağaçları, mobilya ve dekorasyon alanında da tercih edilmektedir. Sağlam ve dayanıklı yapısından dolayı bahçe çiti yapmak için en çok kestane ağacı kullanılır.

**Ağaçtan
toplandığında acı
olan kestanenin
tatlanması için üzeri
bir süre toprakla
örtülür.**

Kestane ağacının en büyük özelliklerinden biri de yaşlanan ağaçların parçalanarak dökülmesidir. Ağaç parçalanmaya başladığında kökten çıkardığı dallar sayesinde yeni ağaçlar yetişir. Kestane ağacının dökülen parçaları, yaprakları, dalları ve tohumları çürüyerek toprağa karışır. Humus adı verilen bu doğal gübre özellikle çiçek yetiştiricileri tarafından sıklıkla tercih edilir.

Ve son bir uyarı: Parklarda bahçelerde sık sık karşımıza çıkan bir başka kestane ağacı daha vardır. Severek yediğimiz kestaneden daha iri ve tombul tohumları olan bu kestanelere “at kestanesi” adı verilir. Sakın görüntüsüne aldanıp “at kestanesi” yemeyin. Bu tohumlar zehirli ve sağlığımız açısından son derece tehlikelidir.

Bilim ve Teknik

AKILLI ŞEHİRLER

“Akıllı Şehir” bozuk kentleşme, gürültü, çevre kirliliği gibi faktörlerden kurtulmak amacıyla yapılan teknolojik ve çevre dostu projelerdir.

Sevgili arkadaşlar, insanoğlu yeryüzüne gelişinden günümüze kadar hayatını uzun bir süre avcılık, balıkçılık ve yiyecek toplayıcılığı ile sürdürmüştür. Daha sonra, hayvan ve bitki türlerini ehlîleştirerek yerleşik hayata geçmiş ve bu hayat tarzı bugüne kadar değişerek ve gelişerek devam etmiştir. Dünya nüfusunun hızlı artması, insanın istek ve ihtiyaçlarının farklılaşarak çoğalması sonucunda insanlar bir arada ve daha konforlu yaşamayı tercih etmeye başlamışlardır. Bu yaşam şekli şehirleşmeyi meydana getirmiştir. Birçok bilim insanı tarafından şehir, medeniyetin beşiği olarak tanımlanır.

Şehir; nüfusunun çoğu ticaret, sanayi ya da o şehrin yönetilmesiyle ilgili işlerle uğraşan, tarım, hayvancılık gibi iş ve uğraşların yapılmadığı yerleşim alanıdır. Şehirler, onlara bağlı kasaba ve köylerden çok daha büyük ve kalabalık olduğu için yollar, okullar, hastaneler, evler ve iş yerleri de daha fazladır. Şehirlerde yaşayan insanlar için, bir kasabada ihtiyaç duyulan hizmetlerden daha fazlası gereklidir. Örnek olarak; küçük bir kasabada yaşayan insan sayısı az olduğu için otomobil sayısı da az olacaktır.

Çok yoğun bir trafiğin yaşanmayacağı o kasabada az sayıdaki trafik lambası yeterli olabilir. Ama çok daha kalabalık olan şehirlerde otomobil sayısı trafiği de artıracak, trafiği düzenlemek için, gereken trafik lambası sayısı da fazlalaşacaktır. Bunu yaşadığımız şehirlerde almış olduğumuz birçok hizmet için düşündüğümüzde ortaya çok büyük bir iş yükü, çok daha fazla plan, program ihtiyacı ortaya çıkıyor.

Bir şehirde yaşayan insanlar için verilen bu hizmetler ne kadar düzgün ve sorunsuz işlerse o şehirde yaşamak o kadar rahat ve huzurlu olur. Oysa tam tersini düşündüğümüzde çok büyük bir şehirde ulaşım sistemi iyi kurulmaz, trafik ve sinyalizasyon iyi düzenlenmezse bir yerden bir yere gitmek tam bir karmaşaya dönüşebilir.

Tüm dünyadaki bu hızlı “şehirleşme”, yerel ve ulusal yönetimlerin eğitim, kamu güvenliği, sağlık, enerji, su, telekomünikasyon, gıda, trafik, bankacılık, ulaşım, inşaat gibi birçok alanda çözüm geliştirme ve meydana gelen sorunları çözmek için “akıllı sistemleri içeren, akıllı şehirleri ” geliştirmelerini zorunlu hale getirmiştir.

Teknik olarak anlatıldığında “Akıllı Şehir”, insanlara ve doğaya zarar veren bozuk kentleşme, gürültü, çevre kirliliği gibi faktörlerden kurtulmak amacıyla yapılan teknolojik ve çevre dostu projelere verilen isimdir. Daha basit bir anlatımla Akıllı Şehir; yaşayan insanların ihtiyaç duyduğu hizmetleri, hayatımızın her alanına giren bilgisayar teknolojileri yardımıyla düzenlemeyi, bunu yaparken çevreye verilen zararı en aza indirmeyi sağlar.

Akıllı şehirler, o şehirde yaşayan insanlar için hizmet alanları ve yaşam standartları geliştirmeyi amaçlar. Enerjiden ulaşım, çevreden sağlığa her alanda kaynakların planlı olarak kullanıldığı, doğaya saygılı, konforlu, sağlıklı, yeni yaşam alanları yaratmak en temel hedeftir.

Akıllı şehirlerde; başta ulaşım ve enerji olmak üzere, “altyapı” olarak adlandırılan bütün sistemler insan eliyle değil, teknolojik olanaklardan yararlanarak ya da yeni teknolojiler geliştirilerek yürütülür.

Böylece insanların yaşam standartlarının iyileştirilmesi ve geliştirilmesi amaçlanır. Bu amaca ulaşmak için yeni şehirler kurmak değil, var olan şehrin dokusunu, kültürünü ve tarihini koruyarak akıllı şehre dönüştürmek izlenecek en doğru yöntemdir.

Bir şehrin akıllı şehir olabilmesi için; yönetim, toplum, yaşam, ekonomi, ulaşım ve çevre başlıklarında akıllı çözümlerin uygulanması gereklidir:

Akıllı yönetim için; devlet, özel sektör, belediyeler, sivil toplum kuruluşları ve üniversiteler arasındaki işbirliği ile birlikte vatandaşların da planlama ve uygulamalara dahil edilmesi gereklidir.

Akıllı toplum için; yaşadığımız şehirlerin istenen en yüksek standarda ulaşmasını sağlayacak bilinçli, yaratıcı, katılımcı, açık görüşlü insanlar olmak gereklidir.

Akıllı şehir; o şehirde yaşayan insanların yaşam standartlarını yükseltmeyi amaçlar.

Akıllı yaşam; toplumun sağlık, beslenme, barınma, eğitim gibi temel ihtiyaçlarının kalitesini arttıran uygulamaların hayata geçirilmesidir.

Akıllı ekonomi; Ülke ekonomilerinin temelini şehir ekonomileri oluşturur. Dünyada güçlü ekonomilere baktığımızda karşımıza yaşam kalitesi yüksek, yatırımcı ve girişimciler için güvenli iklimlerin olduğu şehirler ile karşılaşırız.

Akıllı ulaşım; bir şehrin ekonomik gücünü ve yaşam kalitesini belirleyen en temel unsurlardan biridir. Şehir içi trafiğin güvenli, rahat, ekonomik ve çevreci olması akıllı ulaşımın en temel özellikleridir.

Akıllı çevre; kaynakların verimli tüketildiği, doğaya saygılı, çevre sorunlarının en aza indirildiği, kendi ihtiyaçlarını karşılayabilen yaşam alanları yaratmakla mümkündür.

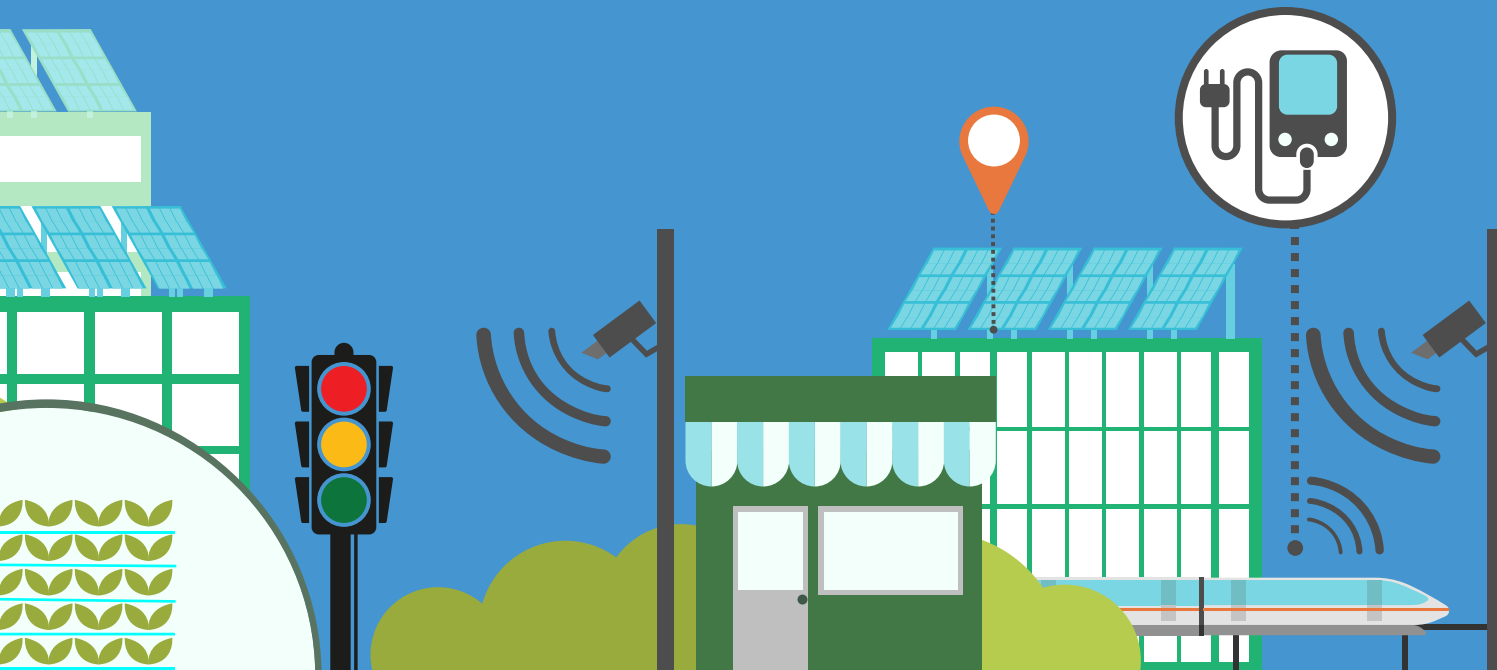
Yeterli temiz su, daha temiz enerjiye evrensel erişim; bir noktadan diğerine etkin bir şekilde seyahat edebilmek; emniyette ve güvenli hissetmek: akıllı şehirlerin sakinlerine sunduğu yaşam kalitesi ve konfordur.

Bu konforu sağlamak için akıllı bir şehrin inşası elbette ki oldukça karmaşıktır ve zordur.

Her şehir, kendi zorluklarıyla karşı karşıya ve kendine has çözümler bulması gerekmektedir. Bununla birlikte, bu görevi büyük ölçüde basitleştiren ortak bir payda vardır: Standartlar.

Uluslararası Standartlar, belirli bir şehrin koşullarına göre uyarlanabilen özel çözümlerin geliştirilmesini destekler. Uzman birikimi ve en iyi uygulamaları içerirler. Ürünlerin ve hizmetlerin kalite ve performansını artırır. Buna ek olarak, farklı teknolojiler arasında uyumu sağlar ve kullanıcılara karşılaştırma yapma ve mevcut olan en iyi çözümü seçme konusunda yardımcı olurlar. Uluslararası Standartlar, şehir içindeki işlerin her seviyede güvenli ve sorunsuz bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlar.

Bugünün akıllı şehirleri, her şeyin sadece bilgisayarlarla yönetildiği şehirler olmaktan çok, insanıyla, doğasıyla alt yapısıyla ve kültürüyle iç içe geçmiş, hepsinin birbirini desteklediği, modern, çağdaş ve bilimin ön planda tutulduğu kaliteli yaşam mekanları olarak özetlenebilir. Bir şehrin akıllı şehir olması için yukarıda saydığımız özelliklerden önce, yaşadığımız şehri sevmek, korumak ve güzelleştirmeye çalışmak da geleceğimiz için yapacağımız en büyük yatırımlardan biridir.

Ülkemizde diğer
birçok kuş türü gibi
“Dikkuyrukların” da nesli
tükenme tehlikesiyle
karşı karşıyadır.

Canlılar

NESLİ TÜKENEN KUŞLAR; DİKKUYRUKLAR

Nesli tükenen hayvanlar, daha önce yaşadığı, görüldüğü ya da gözlemlendiği alanlarda artık yamsal faaliyet göstermeyen hayvanlardır. Bunların en bilinenleri tarih öncesi çağlarda yaşamış ve bugün müzelerde fosilleri sergilenen dinazor, mamut gibi hayvanlardır. Hayvanların neslinin tükenmesinin en önemli sebepleri iklim değışiklikleri, göktaş gibi cisimlerinin dünyaya çarpması, yaşam alanların tahrip edilmesi ve yanlış avlanmadır.

Doğa olaylarına karşı insanoğlunun yapabileceği pek bir şey yoktur. Ancak yaşam alanlarının tahrip edilmesi ve avlanma, kontrol edebileceğimiz, hatta önleyebileceğimiz insan davranışlarıdır ki; günümüzde hayvanların neslini tehdit eden en büyük problem de budur. Doğal yaşam alanlarını tehlikeye atacak müdahalelerden kaçınmak ve çeşitli amaçlar için bu hayvanların avlanmasını yasaklamak birçok hayvanı yok olma tehlikesinden kurtaracaktır.

Dünya üzerinde ayılardan kaplanlara, maymunlardan kuşlara kadar birçok hayvanın ya da hayvan cinsinin nesli tükenmiş ya da tükenmek üzeredir. Maalesef bunlardan bazıları da sadece ülkemizde görülebilen hayvanlardır.

Ülkemizde diğer hayvanların yanı sıra birçok kuş türünün nesli tükenme tehlikesiyle karşı karşıyadır. Kelaynak, toy, yeşil arıkuşu, ak kuyruklu kartal, sah kartal, florya, saka, turaç, dikkuyruklar, küçük akbaba, kara akbaba, ala doğan, delice doğan, bıyıklı doğan ve yılan kartalı bu kuş türlerinden bazılarıdır.

Bu sayıda sizlere nesli tükenme tehlikesi altında olan dikkuyrukları tanıtmak istedik.

Dikkuyruk, küçük bir ördek türüdür. Uzun, arkaya ya da yukarıya doğru dikilmiş kuyruğu, büyük, beyaz baş ve geniş, mavi gagasıyla hemen tanınan, nadir bulunan küçük bir ördektir. Dalarak suyun

altında yüzebilirler. Dikkuyruk kendine güveni olan ve aynı bölgede yaşayan diğer su kuşlarına oranla daha az korkak olan bir türdür. Ama bir tehlikeyle karşılaştıklarında hemen suya dalarlar. Üreme mevsimleri dışında sürü halinde yaşarlar. Kışın bir araya gelerek, küçük sürüler halinde göç ederler. Koruma altına alınmış olan dikkuyrukların avlanması, avlanma sezonu da dahil olmak üzere yasaklanmıştır.

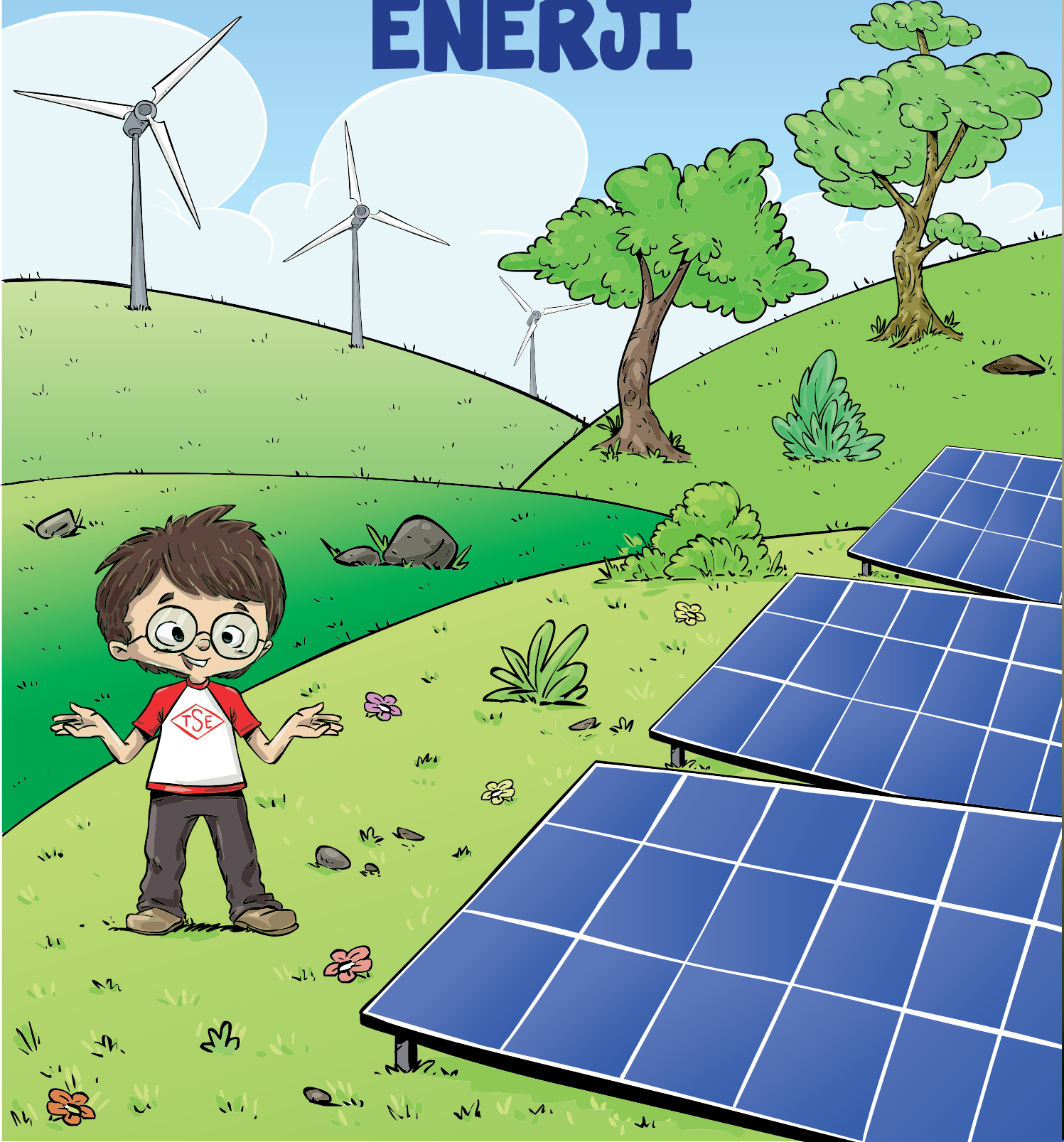
Üreme bölgeleri İspanya ve Kuzey Afrika'dır. Türkiye'de, Göller bölgesinde etrafı geniş sazlıklarla çevrili irili ufaklı göllerde ve Göksu Deltası'nda yaşarlar. Afyonkarahisar ve Konya civarında da görülebilen dikkuyruklar, yoğun olarak Burdur'da görülür. Dünyadaki bütün dikkuyrukların %66'sı Burdur Gölü'nde bulunur. Ancak 1990'lı yıllarda on binden fazla dikkuyruğa rastlanan Burdur Gölü'nde bu sayı 2015'te 11'e kadar düşmüştür.

Dikkuyrukların dünya üzerinde en çok görüldüğü yerde bile bu kadar azalmış olmasının nedeni yaşam alanlarının tehdit edilmiş olmasıdır. Burdur Gölü'nü çevreleyen sazlıkların, suların çekilmesinden dolayı kuruyor olması dikkuyrukların burayı terk etme nedenlerinden biridir. Göl suyunun çekilme nedeni ise, tarımsal sulama için Burdur Gölü'nü besleyen akarsuların üzerine plansız olarak yapılan barajlardır.

İşte nesli tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olan bu sevimli kuş türüne insan eliyle yapılmış en büyük saldırılardan bir örnektir. Tarım alanlarının sulanması vazgeçilmez bir ihtiyaçtır. Barajlar, enerji üretimi için en temiz yöntemlerden biridir. Ama bir gölü kurutacak ve bir kuş türünün neslini tehlikeye atacak kadar plansız gerçekleştirmek yerine bu konuda çalışan tüm bilim insanlarının ortak görüşlerinin alınması ve birinin diğerini tehlikeye sokmayacağı yöntemlerin bulunup uygulanması en doğru çözümdür.

Çevre

YENİLENEBİLİR ENERJİ

Sevgili arkadaşlar gıda, su ve enerji hayatımızın vazgeçilmezleri. Artan nüfus ve insanların daha iyi yaşama isteği bunların tüketimini hızla artırıyor. Ancak dünyada olduğu gibi ülkemizde de bu kaynaklar sınırlı. Tükenen kaynakları verimli kullanmanın yanı sıra sürekliliği devam eden yenilenebilir enerji kaynaklarını etkin şekilde kullanmamız dünyamız ve geleceğimiz için çok önemli.

Yenilenebilir Enerji, sürekli devam eden doğal süreçlerdeki var olan enerji akışından elde edilen enerjidir. Bu enerji kaynakları güneş enerjisi, rüzgâr enerjisi, jeotermal enerji, hidrolik enerjisi, biyo-kütle enerjisi ve hidrojen enerjisidir. Güneş enerjisi, yenilenebilir enerjiye en güzel örneklerden biridir. Güneşten elde edilen ve tüketilen enerji toplam güneş enerjisinin yanında çok küçük kalır.

Yenilenebilir enerjinin; sonuna kadar tüketilmesi mümkün değildir. Dünya var olduğu sürece bu enerji kaynakları da var olacaktır. Yenilenebilir enerji kullanamadığımız durumlarda mecbur olarak kullandığımız fosil yakıtlar yakın gelecekte tamamen tükenme tehlikesi ile karşı karşıyadır. Fosil yakıtların bir başka dezavantajı ise enerjinin elde edilmesi sırasında büyük bir ekonomik maliyet ve çevre kirliliği oluşturmalarıdır.

Yenilenebilir enerji kaynakları nelerdir?

Güneş Enerjisi

Ana Maddesi: Güneş

Güneş çekirdeğinde meydana gelen füzyon süreci ile açığa çıkan enerjinin bir kısmı dünyaya gelir. Dünyaya ulaşan ışınlar, güneş kolektörleri yardımıyla toplanarak ısı ve elektriğe dönüşür. Isıtma, soğutma ve elektrik üretiminde kontrollü olarak kullanılır. Kullanılan alanlar: Günümüzde güneş enerjisi kullanılarak çalışan araçlar yavaş yavaş yapılmaya başlanmıştır. Ayrıca güneş enerjisi ile çalışan sokak aydınlatma lambaları, jeneratörler, saatler, hesap makinesi vs. Elektronik cihazlar. Ev ve apartmanların çatılarında sıkça gördüğümüz kolektörler ile su ısıtılarak, evin sıcak su ihtiyacı ya da ısıtma tesisatına verilerek ısınma ihtiyacında kullanılır. Son yıllarda ülkemizde de bir çok araziye dev güneş kolektörleri kurularak elektrik üretilmeye başlanmıştır.

**Yenilenebilir Enerji,
sürekli devam eden
doğal süreçlerdeki
var olan enerji
akışından elde
edilen enerjidir.**

Yenilenebilir enerji
kaynakları temiz,
sürdürülebilir ve
güvenlidir.

Bu sistemlerle bazen bir köy, bir mahalle, hatta küçük bir ilçenin elektriğini üretebilmektedir.

Rüzgâr Enerjisi

Ana madde: Rüzgâr gücü

Güneş yüzeyindeki ısı değişimleri atmosfere etki ederek havayı ısıtır. Isınan hava harekete geçerek yükselir. Atmosfer dışına çıkamayan hava dikey ve yatay hareket ettiğinde rüzgâr oluşur. Rüzgarların çok fazla olduğu yerlere kurulan rüzgar tribünleri, rüzgarın kinetik enerjisini önce mekanik, daha sonra elektrik enerjisine dönüştürür. Rüzgârdan elde edilen enerji, rüzgarın hız ve esme süresine bağlı olarak değişir. Rüzgâr enerjisi binlerce yıldır yel değirmenleri ve yelkenli gemilerde kullanılmıştır. Geliştirilen teknolojiler sayesinde oluşturulan rüzgâr türbinleri, rüzgâr enerjisinden elektrik üretmektedir.

Jeotermal Enerji

Ana madde: Sıcak su ve buhar

Jeotermal enerji dünyamızın iç ısısidir. Bu ısı magma adı verilen dünyanın merkezindeki sıcak bölgeden yeryüzüne doğru yayılır ve yeraltı sularının ısınmasını sağlar. Dünyanın bazı yerlerinde çıkan sıcak su ve buhardaki

enerjiden yararlanarak, ısıtmada ve elektrik üretiminde kullanılır. Bu bölgelerde, kurulan tesislerle kullanılan jeotermal enerji, elektrik enerjisine dönüştürülür. Henüz çok yaygınlaşmasa da ülkemizde Denizli, Kütahya ve İzmir gibi şehirlerde, jeotermal enerji konut ısıtmada kullanılmaktadır. Jeotermal enerji kullanımının en büyük avantajı, diğer yenilenebilir enerji çeşitlerinde de olduğu gibi fosil yakıt kullanımını azaltmasıdır.

Hidrolik güç

Ana madde: Su

Hidrolik enerji düşen veya hızlı akan suyun enerjisinden elde edilir. Antik çağlardan beri hidrolik güç bir yenilenebilir enerji kaynağı olarak değirmenlerde, sulamada ve farklı türde mekanik aletleri çalıştırmak için kullanılmıştır. Akarsuların üstüne kurulan hidroelektrik santalleri dünyada üretilen elektriğin önemli bir kısmını sağlamaktadır. Hidrolik enerjinin yenilenebilir enerjideki payı % 70'tir.

Biyo-kütle Enerjisi

Ana madde: Hayvan ve bitki atıkları

Doğada yaşamını sürdüren hayvan ve bitkilerin atıkları ile üretilen enerji çeşididir. Çiftlik

Fosil yakıtlar yakın
gelecekte tamamen
tükenme tehlikesi
ile karşı karşıyadır.

Hidrojen Enerjisi

Yenilenebilir enerji, sağlıklı bir çevrede yaşayan sağlıklı nesillerin yaşam kalitesini artıracaktır.

Dalga Enerjisi

hayvanlarının dışkıları, ölü ağaçlar ile enerji üretilmektedir. Hayvan atıkları ile biyogaz, bitkilerden ise biyodizel yakıt da üretilmektedir. Biyokütle kullanılarak üretilen enerjinin yenilenebilir enerjideki payı % 8.4'tür.[2]

Hidrojen Enerjisi:

Ana madde: Hidrojen gazı

Evrende en fazla bulunan gaz olan hidrojenden elde edilen yakıt, bilinen tüm yakıtlar arasında en fazla enerjiye sahiptir ve doğaya hiçbir zararı yoktur. Havadan hafif olması nedeniyle atmosferde yükselir ve yeryüzünde element olarak bulunmaz. Bazı işlemler uygulanarak su, metan gazı, kömür gibi diğer kaynaklardan elde edilebilir. Günümüzde en çok kullanılan yöntemler doğalgaz ve suyun ayrıştırılmasıdır. Bugün kullanılan bu yöntemlerin çok pahalı olması nedeniyle henüz, hidrojen enerjisinden

yaygın olarak faydalanmak mümkün değildir.

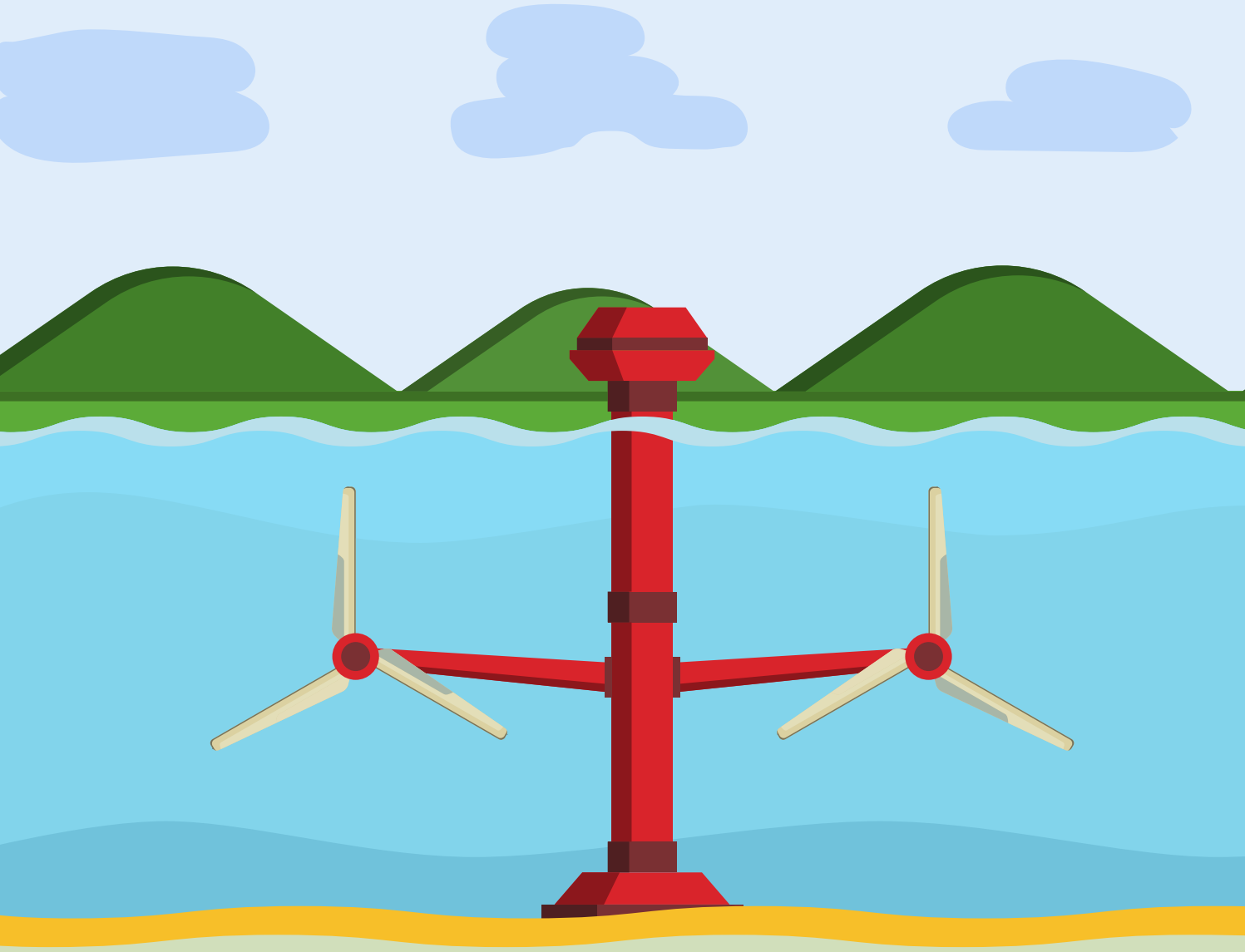
1970'li yıllardan itibaren beri uzay mekiklerinde hidrojenin sıvı yakıt olarak kullanılmasıyla ortaya çıkan suyu da astronotlar kullanır.

Dalga Enerjisi

Ana madde: Deniz ve okyanus dalgaları

Dalga enerjisi, denizlerde oluşan dalgalanma hareketinden ve dalgaların oluşturduğu basınçtan elde edilen enerji türüdür. Dalga enerjisinde, dalga jeneratörleri yardımı ile doğal ve sürdürülebilir enerji üretimi sağlamaktadır.

Çevreye ve doğaya zararı olmayan dalga enerjisi, yenilenebilir enerji kaynakları içerisinde en az kullanılandır. Ancak dünyanın %70'inin su olduğu düşünülürse, gereken önem verildiğinde enerji ihtiyacımızın çoğunu karşılayabilir.

Gelgit Enerjisi

Ana madde: Okyanus dalgaları

Gelgit veya okyanus akıntısı sebebiyle yerini değiştiren su kütlelerinin taşıdığı kinetik, potansiyel enerjinin, elektrik enerjisine dönüştürülmesidir.

Yenilenebilir enerjinin önemi:

- Yenilenebilir enerji teknolojileri çevreyi fosil enerjiler gibi kirletmez. Yenilenebilir enerji kaynakları adından da anlaşıldığı gibi tükenmez. Her zaman var olacaktır.
- Yenilenebilir enerji teknolojileri zaman içinde gelişmiştir. Enerji üreten ülkeler, yenilenebilir enerji ve teknolojilerini satarak gelir elde etmektedir.
- Yenilenebilir enerji kaynakları için yapılan tek harcama santrallerin kurulması için yapılan yatırımlardır.

Güneş, rüzgâr, akarsular gibi doğal kaynaklar olan yenilenebilir enerji kaynakları için bir başka ülkenin izni ya da ekonomik yaptırımı söz konusu olamaz.

Türkiye’de Kullanılan Yenilenebilir Enerji Kaynakları

Ülkemiz, yenilenebilir enerji kaynakları açısından son derece zengindir. Başta güneş ve su enerjileri olmak üzere, yenilenebilir enerjilerin tamamından faydalanan Türkiye, rüzgâr enerjisi ve jeotermal enerjiler alanında da önemli adımlar atmaktadır. Ülkemizde çok sayıda baraj bulunur ve hidroelektrik enerjisinden yüksek oranda enerji sağlanır.

Yenilenebilir enerjinin toplumlar ve insanlık açısından sağladığı katkılar nedir?

% 100 güvenilir, ulaşılabilir ve etkin kullanılan yenilenebilir enerji, sağlıklı bir çevrede yaşayan sağlıklı nesillerin yaşam kalitesini artıracaktır. Yenilenebilir enerji hesaplı ve güvenilir olması özelliği ile yoksulluğun ortadan kaldırılması ve için en büyük kaynaklardan biridir.

Fosil yakıtların fiyatlarının artması, bu tür yakıtları satın alan ülkelerin ekonomilerini zayıflatırken petrol üreticisi ülkeler her gün biraz daha zengin olarak dünya genelinde ekonomik dengesizlik yaratmaktadır. Yenilenebilir enerji yatırımları, yeni iş olanaklarıyla birlikte ülkelerin enerji alanında bağımsızlık kazanmasını sağlayacaktır.

ABD, Almanya, Çin ve Danimarka 2050 yılında sadece yenilenebilir enerji kullanma hedefine ulaşmaya çalışmaktadır. Portekiz, 7-11 Mayıs 2016 tarihleri arasında sadece güneş, rüzgâr

ve hidroelektrik santrallerinde üretilen enerjiyi kullanarak 4 gün boyunca çevreye zararlı hiçbir atık yaratmamayı başardı. Danimarka, 2015'te alışılmışın dışında rüzgârlı bir günde kendi elektrik ihtiyacının % 140 fazlasını üretti. Enerji ihtiyacının fazlasını Almanya, İsveç ve Norveç'e satarak gelir kazandı.

DÜNYA STANDARTLAR GÜNÜ

Standardizasyonun tarihi neredeyse insanlık tarihi kadar eskidir. İnsanoğlu binlerce yıl önce bile bazı araç ve gereçleri yaparken belli boyut ve ölçüler, belli teknik ve malzemeler kullanmıştır. İlk standartlar, her seferinde aynı sonuca ulaşmak, ortaya konan ürün veya nesnenin aynı nitelikleri taşımalarını sağlamak adına gerçekleştirilmiş çalışmalarıdır. Bugün bildiğimiz anlamdaki standartlar ise ekonomik ve sosyal hayatın bir gereği olarak uluslararası uygulamalar şekline dönüşmüş ve 1900’lü yıllardan başlayarak belirli kurallar halinde uygulanmaya başlanmıştır.

Standartlar her şeyden önce, satın aldığımız bir ürüne ve üreticisine güven duymamızı sağlar. Üretim sürecinde ise bir düzen çerçevesinde belirlenmiş ve böylece basitleştirilmiş bir yol haritası çizer. En basit anlatımıyla standartlar, “yapılıştta, anlayışta, ölçmede, denemede birlik ve beraberliktir.” Yeni teknolojiler insana yardım etmek, dünyamızın kıt olan kaynaklarını daha verimli kullanmak, çevreyi korumak amacıyla geliştirilmektedir. Standartlar kullanımda güvenilirlik, diğer ürünlerle uyum, öngörülen amaca uygunluk, kalite ve çevrenin korunmasında olağanüstü bir rol üstlenmektedir.

Bütün dünyada kabul gören standartların uygulanması hem üreticiye, hem tüketiciye, hem de ülke ekonomisine büyük yarar sağlamaktadır. Standartlara uygun üretim yapan bir üreticinin verimliliği artmakta ve uygun kalitede seri üretim yapabilme kabiliyeti yükselmekte, maliyetleri düşmektedir.

Standartlar ulusal ekonomiye de büyük değer katar. Standartlara uygun üretim yapan üreticilerin fazla olduğu ülkeler ihracatta üstünlük sağlamakta, ulusal üretimin kalitesi yükselmekte, uluslararası ticari rekabette ön planlara geçmektedir.

Standartları hazırlama görevini ülkemizde Türk Standartları Enstitüsü (TSE) yerine getirmektedir. Sadece TSE tarafından kabul edilen standartlar “Türk Standardı” adını alır.

Sevgili arkadaşlar, her yıl ülkemizde ve dünyada 14 Ekim “Dünya Standartlar Günü” olarak kutlanmaktadır. Standartların öneminin vurgulandığı bugünün ülkemiz için bir başka anlamı daha vardır. Çünkü dönemin ISO (Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı) ve TSE Başkanı olan Faruk Sunter’in Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı Genel Kurulu’na sunduğu teklif sonucu 14 Ekim “Dünya Standartlar Günü” kabul edilmiştir. 1970 yılından bu yana tüm dünyada ve ülkemizde kutlanılmakta olan “Dünya Standartlar Günü” yapılan çeşitli etkinliklerle kutlanmaktadır. Bu etkinliklerle; insanlara standartın önemi anlatılmakta, ticarete, ekonomiye, sosyal hayata sağladığı kolaylık ve faydalar tekrar vurgulanmaktadır.

Dünya Standartlar Günü, münasebetiyle uluslararası standart yapan kuruluşlar olan Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO), Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC) ve Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU) tarafından her yıl bir ana tema belirlenerek standartlara dikkat çeken ortak bir mesaj yayınlanmaktadır.

Bu üç kuruluş tarafından bu yıl, bizim de “Bilim ve Teknoloji” bölümümüzde incelediğimiz “Akıllı Şehirler” ile ilgili bir mesaj yayınlandı. “Standartlar Sayesinde Daha Akıllı Şehirler” başlıklı mesajda uluslararası standartların, akıllı şehirlerde hedeflenen yaşam koşullarının güvenli ve sorunsuz bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlayacağı vurgulandı. Mesajda şehirlerin her gün gelişen teknolojiler ve standardizasyonla daha akıllı hale getirebileceğinin, birbirinden ayrı akıllı şehirlerin, birlikte büyüyüp birbirine bağlanabileceğinin altı da çiziyor.

Meslek

CAM SANATI

İnsanoğlu doğal camı çok eski zamanlarda keşfetmiş ve camı işleyerek kullanmıştır.

Sevgili arkadaşlar, cam hayatımızın hemen hemen her bölümünde yer alan bir maddedir . Doğa dostu ve zararsız olması, geri dönüşümünün kolaylıkla sağlanması bakımından kullanımı tercih sebebidir.

Kullandığımız camlar, yapay camlardır, bununla birlikte, cam dünyada doğal olarak da bulunmaktadır. Doğal cam, obsidyen olarak bilinmektedir.

Doğadaki camın varlığı insanlara yol gösterici olmuş ve ondan yaygın bir biçimde faydalanılmasını sağlamıştır. İnsanoğlu doğal camı çok eski zamanlarda keşfetmiş ve camı işleyerek bıçak, ok ucu, silah süsleme aracı ve mücevher olarak kullanmıştır.

Suni camın ilk olarak nasıl üretildiğine dair hiçbir kanıt yoktur. Yaygın olarak camın tesa-düf eseri keşfedildiğine inanılmaktadır. Camın keşfine dair en sık bahsi geçen açıklama Yunan tarihçi Pliny'nin açıklamasıdır.

Pliny, Fenikeli denizcilerin camı ilk olarak bulduğuna işaret eder. Hikayeye göre denizciler, Suriye'nin Prolemais bölgesindeki sahilde bir kamp kurarlar ve ateş yakarak kaplarını aynı zamanda yükleri olan soda blokları üzerine koyarlar. Ertesi gün uyandıklarında, ateşin sıcaklığından dolayı kum ve sodanın birleşerek küllerin içinde parlayan şeffaf, parlak cam parçalarını oluşturduğunu görürler.

Camın ilk olarak Mısırlılar ve Finikeliler tarafından M.Ö. 2. yüzyılda üretildiği söylene de, M.Ö. 3. yüzyılda Mezopotamya'da bulunmuş daha eski cam örnekleri vardır. Eski zamanlarda kralların desteklediği atölyelerde üretilen cam, kralların ya da zengin müşterilerin gereksinimlerini karşılamak amacıyla üretilmiştir. Hammaddesi kum, soda ve kireç olan yapay cam ilk günden başlayarak değerli taşların ve madenlerin işlenmesiyle üretilmiş eşyalara alternatif olarak kullanılmıştır.

Cam üfleme sanatı ile cama farklı şekil, motif ve desenler verilerek eşsiz güzellikte eserler oluşturulur.

Cam üfleme sanatı cama farklı şekil, motif ve desenler verilmesini sağlayarak eşsiz güzellikteki eserlerin ortaya çıkmasına sebep olur.

Üfleme yönteminin bulunmasıyla cam sanatındaki en önemli ilerleme sağlanmıştır. M.Ö. 1. yüzyıl ortalarına doğru Fenikeliler tarafından bulunan bu teknik, pipo adı verilen ortası boş, metal bir üfleme çubuğunun kullanılmasından oluşur. Selçuklu, Artuklu ve Osmanlı camlarının ortak özelliği hepsinin üfleme tekniğiyle yapılmış olmasıdır. Bundan başka dökme-silindirme, çekme, yüzdürme, presleme, lif haline getirme, köpük haline getirme, savurma gibi cam şekillendirme yöntemleri de vardır.

Cam sanatında üfleme tekniğinin kullanıldığı durumlarda 1200°C'ye kadar ısınan fırından alınan ve "fıska" diye tabir edilen sıcak cam, hafifçe nefes verip üflendikten sonra soğumaya başlar. Cam bu noktada tekrar erimiş cama batırılarak daha büyük bir forma sokulabilir. Sıra cama form kazandırmaya gelince kepçeleme yöntemi devreye girer. Her defasında yeniden ısıtılan cam, kepçede küre haline getirilirken

soğutulur ve pipo denilen ortası boş bir metal üfleme çubuğu ile sürekli olarak döndürülür. Cama kepçe içinde istenilen form verilir. Uygun sıcaklığa ulaşıldığında ise üfleme işlemi gerçekleşir. Cama istenilen şekil verilirken, tercihe bağlı olarak kristal haldeki özel cam boyaları kullanılarak renklendirme işlemi yapılabilir. Camın sıcakken şekil verilebilme özelliği, bu sanatla uğraşan ustalara değişik şekil, renk ve süsleme yöntemleriyle maharetlerini sergileme imkânı sağlar.

Bugün cam üretiminde kullanılan yöntemler ve hammaddeler antik çağlardan beri bilinmekte ve uygulanmaktadır. Cam yapımında kullanılan aletler, cam üfleme tekniğinin bulunmasından bu yana değişmeden kullanılmaktadır. Geleneksel el sanatlarımızdan biri olmasına rağmen kendine modern sanatlar arasında yer bulan cam üfleme sanatını öğrenmek için en az iki yıllık bir süre gerekmektedir.

Türkiye'deki geleneksel cam ürünleri yapımı Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde oldukça gelişmiştir.

Selçuklular'ın doğudan Anadolu'ya yeni göç

Türk cam sanatlarından biri olan Çeşm-i Bülbül dünya çapında tanınmaktadır.

ettikleri dönemden kalma bazı Selçuklu cam ürünlerinin varlıkları bilinmektedir.

Selçuklu ve Artuklular döneminin bazı parçaları bugün müze koleksiyonlarında yer almaktadır. Bunlar tamamen mimari dekorasyon ya da el yapımı ürünlerdir.

Osmanlı dönemden cam sanatı oldukça ilerlemiştir. I. Mahmut döneminde Fransa'dan cam ustaları getirtildiği, III. Selim döneminde Mehmet Dede isimindeki bir Mevlevi Derviş'i'nin cam yapım tekniklerini öğrenmek üzere İtalya'ya gönderildiği bilinmektedir. Mehmet Dede isimli bu usta İtalya'dan döndükten sonra İstanbul Beykoz'da bir atölye açmıştır ve burada yaptığı çalışmaların arasında en bilineni Çeşm-i Bülbül olmuştur. Yapımında başka tekniklerle birlikte üfleme tekniğinin de uygulandığı Türk cam sanatlarından biri olan Çeşm-i Bülbül dünya çapında tanınmaktadır.

Cumhuriyet'in kuruluşu ile Türk cam endüstrisi yepyeni bir yön kazanmış ve 17 Şubat 1934'te diğer cam atölyelerine çok yakın bir yerde, Paşabahçe'de, Boğaz'ın yamaçlarında, meclis onayıyla ilk ulusal fabrika kurulmuştur. Türkiye İş

Bankası tarafından "Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A. Ş" adı ile kurulan bu fabrikayı çeşitli tarzlarda cam üretimi yapan birçok başka şirket takip etmiştir.

Paşabahçe, özellikle kuruluş yıllarında ülkenin her yerinden çok sayıda cam ustasını bir araya toplamış ve Türk cam tarihi için önemli bir cam yapım merkezi haline gelmiştir.

İstanbul, Gaziantep ve Eskişehir'de bulunan cam müzelerinde arkeolojik, tarihi ve modern cam sanat eserlerinin en seçkin örnekleri sergilenmektedir. Topkapı Sarayı Müzesi'nde İstanbul Cam ve Porselenleri bölümünde yaklaşık 2000 eser bulunmaktadır. Gaziantep'teki Medusa Cam Müzesi, Türkiye'nin ilk özel cam eserler müzesidir. Tarihi bir Antep Evi olan müze Roma, Bizans ve İslam döneminden eserlere ev sahipliği yapar. Türkiye'nin ilk cam sanatları müzesi ise Eskişehir'de açılmıştır. Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, Anadolu Üniversitesi ve Cam Dostları Grubunun iş birliği ile kurulan müzede yerli ve yabancı 42 cam sanatçısının eserleri sergilenmektedir.

DÜNYA KALİTE GÜNÜ'NÜ KUTLADIK

Kasım ayının ikinci haftası içindeki Perşembe günü, “Dünya Kalite Günü” olarak kutlanmaktadır. Yediğimiz yiyecekten soluduğumuz havaya, giydiğimiz giyecekten kullandığımız eşyaya kadar her şeyde aradığımız kalite, bir yaşam tarzı ve hayat felsefesi olarak tanımlanabilir. Yurdumuzda da kutlanan bugün, kaliteyi yaygınlaştırmak, toplumda kalite bilincini yerleştirmek amacına yönelik etkinliklerle kutlanmaktadır.

Kalite bilincinin yaygınlaştırılması, daha kaliteli üretim, daha kaliteli yaşam standartları ve sonsuz müşteri memnuniyeti için Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı’nın 1987 yılında yayınladığı Kalite Yönetim Sistem Standartları, en çok ilgi çeken ve uygulanan uluslararası standartlardan biri olmuştur. Bir üreticinin kalite sistemini geliştirmesi, belgelemesi ve uygulanması için bir rehber niteliğindedir. Kalite Politikası, Kalite Yönetimi, Kalite Sistemi, Kalite Kontrol, Kalite Güven-cesi başlıklarından oluşur.

Bu standartlar; ürün/hizmet kalitesinin sağlanmasını, devam ettirilmesi ve iyileştirilmesini, müşteriye tutarlı ürün ve hizmet verilmesini sağlar.

Aynı zamanda çalışanların kalite bilincinde artış sağlayarak, o firmanın prestijini de yükseltir. Müşteri memnuniyetini ve müşteri sadakatini artırır.

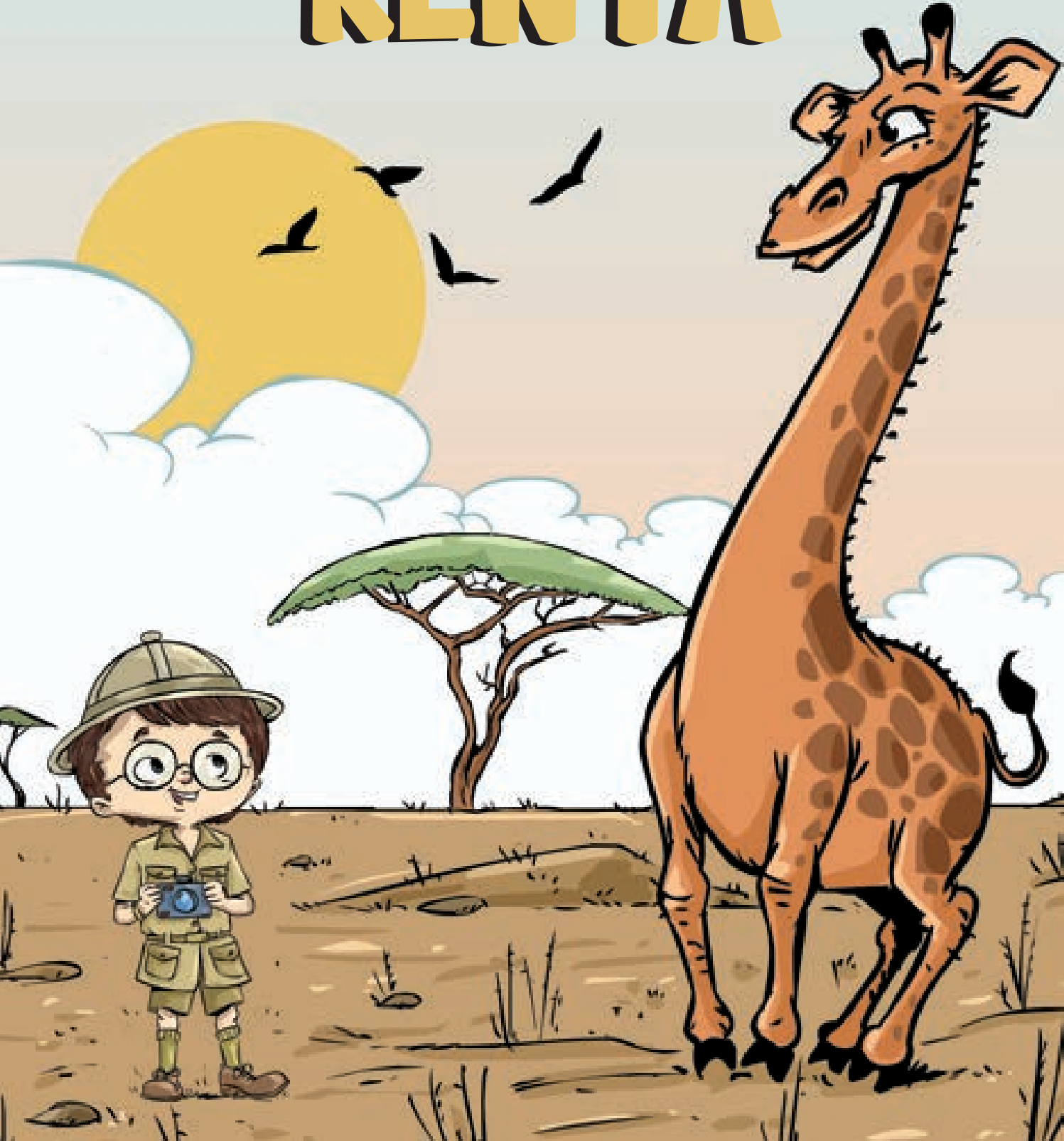
Bir firmanın üretim sürecindeki her türlü aşamayı kayıt altına alır, hata payını en aza indirir ve kurumsal bir firma olmanın koşullarını da hayata geçirmiş olur.

Birleşmiş Milletler 1990 yılında, kalitenin toplumsal refah ve kurumsal gelişime katkı sağlamak amacıyla dünya çapında farkındalık oluşturmak için, her yıl Kasım ayının ikinci perşembe gününün “Dünya Kalite Günü” olarak kutlanmasına karar vermiştir. Avrupa Kalite Teşkilatı’na (EQQ) üye ülkelerde ise Kasım ayının ikinci haftası “Avrupa Kalite Haftası” olarak kutlanmaktadır.

Gezi Rehberi

KENYA

**Kenya'da
gerçekleştirilen
Safari turlarında
birçok bitki ve hayvan
gözlemlenebilmektedir.**

Kenya ya da resmi adıyla Kenya Cumhuriyeti, Afrika kıtasının doğusunda yer alır. Etiyopya, Somali, Tanzanya, Uganda ve Güney Sudan'la sınır komşusu olan Kenya'nın batısında Victoria Gölü, doğusunda Hint Okyanusu kıyıları bulunur. Para birimi Kenya şilini olan ülkenin başkenti ve en büyük şehri Nairobi'dir. Diğer önemli şehirleri Mombasa, Kisumu ve Nakuru'dur.

Yönetim şekli cumhuriyet olan Kenya'da Swahili ve İngilizce olmak üzere iki resmi dili bulunmaktadır. Aynı zamanda ulusal dil olarak da kabul edilen Swahili'den başka ülkedeki etnik gruplar arasında Kikuyuca, Kambaca, Luhya, Luoca, Kalenjin ve Turkanaca gibi farklı diller de konuşulur.

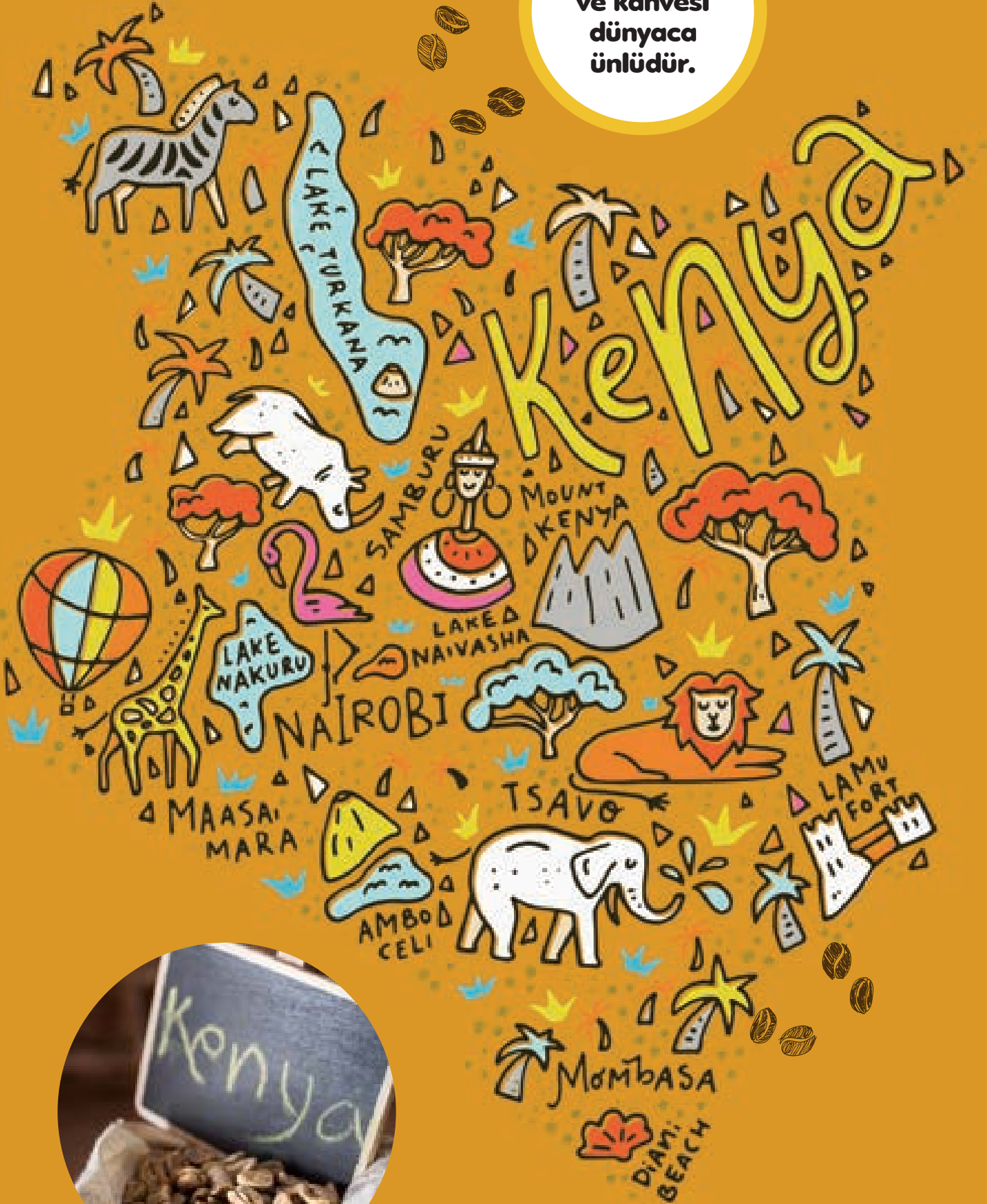
Bağımsızlığını 12 Aralık 1963 tarihinde kazanan Kenya'da, bundan tam bir yıl sonra 12 Aralık 1964 tarihinde cumhuriyet kurulmuştur. 580,367 km.²lik yüzölçümüne sahip Kenya'da, 2015 yılında yapılan nüfus sayımına göre yaklaşık 46 milyon kişi yaşamaktadır.

Adını Kenya Dağı'ndan alan bu güzel Afrika ülkesi güney yarıkürede yer aldığı için bizlerin kış mevsimini yaşadığımız bugünlerde Kenya'da yaz mevsimi yaşanır. Ekvator çizgisinin üzerinde yer aldığı için, ülke genelinde tropikal iklim görülmektedir. Kenya'nın kuzeyi ve kuzeydoğusu yarı çöl durumundadır. Sıcaklık değerleri denizden yükseklik durumuna göre değişim göstermektedir. Kıyı şeridinde sıcaklık ortalaması 27 dereceyken, dağlık bölgelerde 16 derecedir. Ülkenin orta kesiminde Nisan-Mayıs ve Kasım-Aralık olmak üzere iki yağmur mevsimi ve Ocak-Mart ve Haziran-Ekim olmak üzere iki kurak mevsim yaşanmaktadır.

Kenya'da gerçekleştirilen Safari turlarında birçok bitki ve hayvan gözlemlenebilmektedir. Swahili dilinden türemiş ve dünyanın hemen hemen her yerinde kullanılan Safari, katılımcılarının vahşi hayatı yerinde görmelerini sağlayan turistik bir gezi türüdür.

Kenya'nın çayı
ve kahvesi
dünyaca
ünlüdür.

Bu gezilerde, Afrika kıtasının beş büyük hayvanı olan Afrika mandası, Afrika leoparı, aslan, Afrika fili ve kara gergedanını görmek mümkündür. Kenya'da bulunan ulusal parklarda çakal, serval, sırtlan, Afrika yaban köpeği, çita, antilop, yaban domuzu, su aygırı, timsah, birçok sürüngen ve kuş türü de gözlemlenebilmektedir.

Kenya nüfusunun yarısından fazlası geçimini tarım yaparak sağlamaktadır. Tarıma elverişli alanlar Kenya topraklarının sadece %20'si olmasına rağmen özellikle kahve, çay, kenevire benzeyen içerdiği sağlam ve dayanıklı elyaf sayesinde tekstil sanayiinde kullanılan bir bitki türü olan sisal ve ilaç sanayiinde kullanılan pire otu yetiştirilmektedir. Bunlardan başka mısır, buğday, arpa, baklagiller, şeker kamışı, muz, pirinç, ananas ve pamuk da Kenya'nın tarım ürünleri arasında yer alır.

Kenya'da tarımın yanı sıra hayvancılık da yaygındır. Özellikle büyükbaş hayvanların sütünden ve etinden önemli ölçüde faydalanılmaktadır. Bunun yanı sıra koyun ve keçi başta olmak üzere küçükbaş hayvan yetiştiriciliği de yapılır. Ülke de belli bir miktarda deve yetiştiriciliği de gözlemlenebilir.

Kenya'da özellikle yumurta elde edebilmek adına kümes hayvanı yetiştirme faaliyetleri de yürütülmektedir.

Kenya yeraltı madenleri açısından pek de zengin sayılmaz. Ülke sodyum karbonat ve tuz dışında alçıtaşı, kurşun, altın, gümüş, bakır, asbest, kireç taşı, fluorit, diatomit, sabuntaşı gibi az miktarda doğal kaynağa sahiptir.

Fakat coğrafi konumundan dolayı Afrika kıtasında gözlemlenen birçok farklı manzara Kenya topraklarında gözlemlenebilir. Bu da Kenya'yı turizm açısından önemli kaynaklara sahip hale getirmektedir. Kenya'da Hint okyanusu kıyılarında uzun mercan kayalıklar, Afrika'ya özgü büyük vahşi hayvanlar, karlarla kaplı dağlar, çöller ve küçük de olsa yağmur ormanları gibi çeşitli coğrafi özellikler bir arada bulunur. Ayrıca ülke genelinde bulunan birçok ulusal park da turizm açısından önemlidir. Bir kısmı turistlerin ziyaretine kapalı olsa da, tarih öncesine ait bulguların yer aldığı mekânlar da bulunmaktadır. En eski insan fosilleri Turkana Gölü çevresinde bulunmuştur.

200 milyon yıl öncesine ait fosil kalıntılarının olduğu ülkede tarih öncesi dönemden dinazor ve timsah kalıntıları da bulunmaktadır.

Kenya'da her sene mart ayında Nairobi Doğu Afrika Sanat Festivali gerçekleştirilir. Üç gün boyunca tiyatro, müzik, moda, edebiyat, mimari, heykel ve geleneksel el sanatları sergilenen festivale dünyanın dört bir yanından turistler de katılır. Kuzey Kenya Maralal şehrinde gerçekleştirilen Uluslararası Deve Yarışları ve Festivali amatörlerin yanı sıra profesyonel yarışçıları da ağırlar.

Kenya'da görülmesi gereken yerlerin başında Kenya kuş ve yaban hayatı türlerinin bir arada bulunduğu Ulusal Müze gelir. Afrika kültürüne ve kabilelerine meraklı olanlar için Ulusal Arşivler görülmesi gereken yerlerden biridir. Kenya'da nesli tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olan vahşi Rothschild's zürafasını korumak amacıyla çalışan ve Vahşi Yaşam Afrika Fonu tarafından desteklenen, AFEW Zürafa Merkezi de görülmesi gereken yerler arasındadır.

Kenya yine Afrika kıtasında bulunan Etiyopya ve Fas ile birlikte dünyanın en iyi uzun mesafe koşucularını yetiştirmektedir. Uzun mesafe koşucuları yetiştirmek üzere eğitimlerine erken yaşta başlanan Kenyalı sporcular, Olimpiyat Oyunları'nda özellikle 5000 metre, 10.000 metre, hendekli koşu ve maratonda başarılar elde etmektedir. 2017 yılında Kenyalı sporcu Joyciline Jepkosgei, Prag'da düzenlenen kadınlar yarı maratonunda 4 dünya rekoru kırdı. 21,1 km.yi, 1 saat 4 dakika 52 saniyede koşan atlet, yine Kenyalı olan Peres Jepchirchir'e ait dünya rekorunu 14 saniye geliştirmiş oldu.

Kenya kültürünü yansıtan en önemli unsurlardan biriside yerel dillerde gerçekleştirilen müzik ve dans gösterileri oluşturmaktadır. Kenya'da yaşayan birçok farklı topluluğun geleneklerini yansıtan bu müzik ve danslar sayesinde ülkenin sahip olduğu kültürel zenginliği görme imkanı buluruz.

Birçok müzik stiline ev sahipliği yapan Kenya'da Afrika'ya has bir müzik türü olan Afro müziği, Benga ve halk şarkılarından oluşan geniş bir müzik yelpazesi bulunmaktadır. Kenya müziğinin en vazgeçilmez unsuru ise gitardır.

Bir peştamal türü olan kikoyo, el sanatları, boncuklar ve mücevherler, lastik sandaletler, oyuncaklar ve geleneksel sepetler Kenya'dan alınabilecek en güzel hediye seçenekleridir.

Kenya'da hemen hemen her markette peruk reyonu bulunur. Bunun nedeni ise genetik olarak Kenyalı kadınların saçlarının uzamamasıdır.

Pirinç, Kenya mutfağının en önemli malzemesidir. Kahve, ay, mısır, buğday, şeker kamışı, pirinç, tropikal meyve ve sebzeler gibi tarım ürünlerinin etkilediği Kenya mutfağında pirinç hemen her oğnde kullanılır. Tropikal meyvelerin de fazlasıyla tüketildiği Kenya mutfağının en bilinen yemeği ise ıspanak ve kavrulmuş soğandan oluşan Sukuma Wiki adındaki yemekleridir. Pilau adını verdikleri bir diğer yemekleri ise içinde et ve patates olan bildiğimiz pilavdır. En çok tercih edilen tatlı çeşidi ise bizim lokma tatlımıza benzer, Mandazi olarak bilinen bir tatlıdır. Kenya'nın ayı ve kahvesi dünyaca ünlüdür. Mutfakta süt ve şekerle kaynatılarak yapılan çay, yani Chai günlük hayatta en çok tükettikleri içecektir.

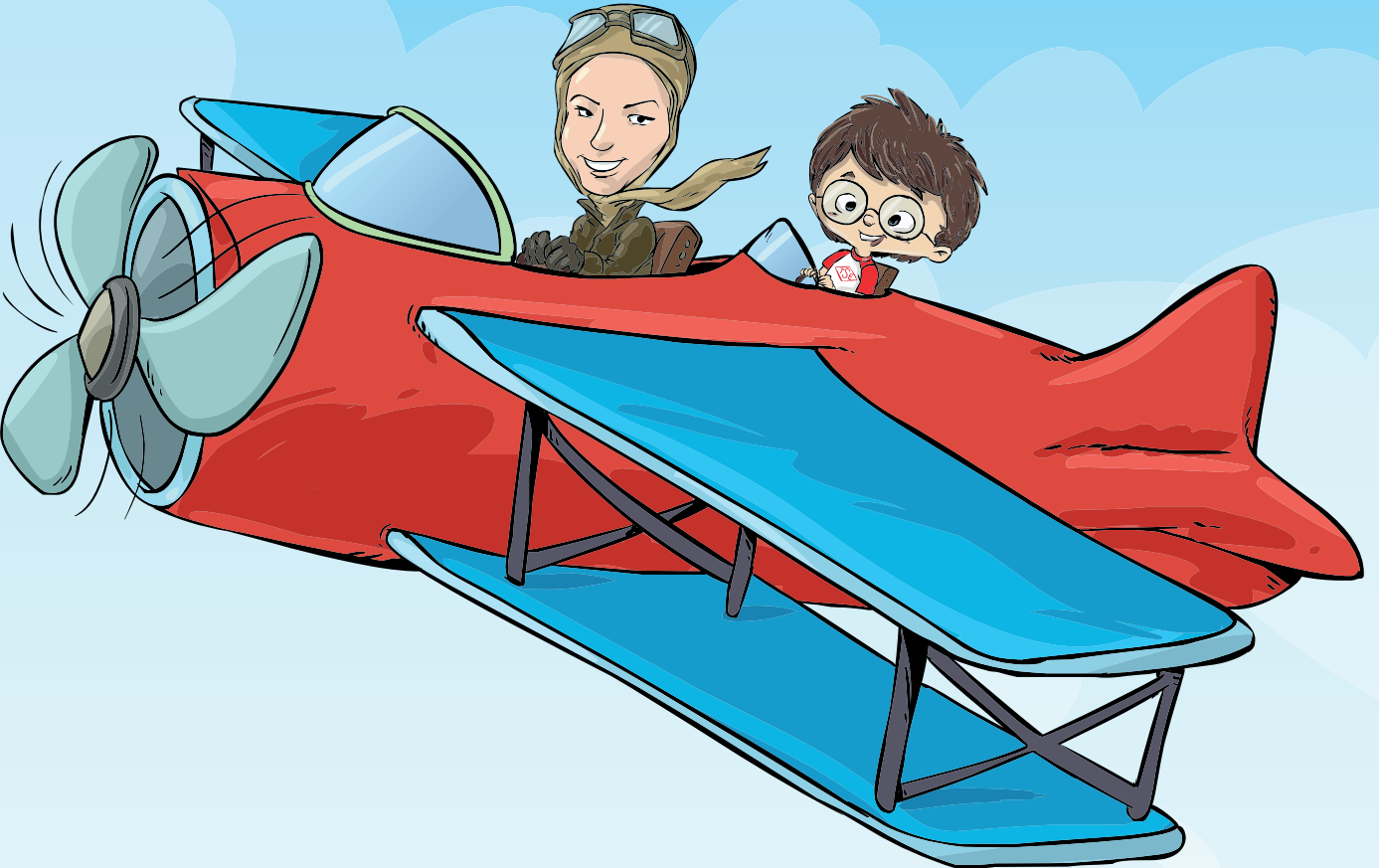
En eski insan fosilleri Turkana Gölü çevresinde bulunmuştur.

Kim Kimdir? **SABİHA GÖKÇEN**

“Belki de dünyada ilk askerî kadın pilot olacaksın.
Bir Türk kızının dünyadaki ilk askerî kadın pilot
olması ne iftihar edici bir olaydır”

K. Atatürk

Sabiha Gökçen, 22 Mart 1913'te Bursa'da dünyaya geldi. Anne ve babasını küçük yaşta kaybeden ve ağabeyi tarafından büyütülen Sabiha, 1925'te henüz 12 yaşındayken Bursa ziyareti sırasında evlerinin yakınında konaklayan Atatürk'e ulaşmayı ve okumak istediğini iletmeyi başarmıştı. Atatürk, ağabeyinden izin aldı ve zor şartlar altında yaşayan Sabiha'yı evlat edinerek Ankara'ya götürdü. Sabiha Gökçen'e "Gökçen" soyadı, henüz havacılıkla ilgisinin olmadığı 1934 yılında Soyadı Kanunu'nun çıkmasıyla Atatürk tarafından verilmişti.

1935'te Türk Kuşu'nun açılış töreninde yapılan planör gösterilerinden etkilenerek havacılığa ilgi duymaya başlayan Sabiha Gökçen'in bu ilgisi Atatürk tarafından da desteklendi. Böylece 1935'te Türk Hava Kurumu'nun Türk Kuşu Sivil Havacılık Okulu'na girerek yüksek planörcülük brövelerini aldı. Ardından 7 erkek öğrenci ile birlikte gönderildiği Kırım'da bulunan Koktebel Yüksek Planör Okulu'nda eğitimini tamamladı.

1936'da Eskişehir Askeri Hava Okulu'na girip, özel eğitim alarak askeri pilot oldu. Eskişehir'de 1. Tayyare Alayı'nda staj yaptığı dönemde, avcı ve bombardıman uçakları ile uçuştu. 25 Şubat 1936'da ilk defa motorlu uçak ile uçan ve eğitimde son derece başarılı olan Gökçen'e, Atatürk şu sözleri söyledi:

"Beni çok mutlu ettin... Şimdi artık senin için planladığım şeyi açıklayabilirim... Belki de dünyada ilk askerî kadın pilot olacaksın... Bir Türk kızının dünyadaki ilk askerî kadın pilot olması ne iftihar edici bir olaydır, tahmin edersin değil mi? Şimdi derhal harekete geçerek seni Eskişehir'deki Tayyare Mektebi'ne göndereceğim. Orada özel bir eğitim göreceksin"

O yıllarda kızlar askerî okullara alınmadığı için 1936-1937 döneminde, özel bir üniforma giyerek Eskişehir Uçuş Okulu'nda, 11 ay boyunca özel eğitim aldı. Bu eğitim sırasında kendisine ilköğretmeni Nüveyre Uyguç eşlik etti. Gökçen, brövesini aldıktan sonra Eskişehir'deki 1. Hava Alayı'nda altı ay görev yaptı. 1937 yılında Cumhurbaşkanı Atatürk, Başbakan ve Genelkurmay Başkanı'nın da katıldığı bir törenle kendisine Türk Hava Kurumu Murassa (İftihar) Madalyası verildi. 30 Ağustos 1937'de askeri uçuş brövesi aldı. Eskişehir Havacılık Okulu'nda Savmi Uçan ve Muhiittin Bey'den özel uçuş eğitimi aldı.

1938'de uçağıyla beş gün süren bir Balkan Turu yapan Gökçen'in ünü bu turla dünyaya yayıldı. Ankara'da bulunan Balkan Paktı heyeti üyeleri Sabiha Gökçen ile tanıştıktan sonra kendisine uçakla başkentlerine gelmeyi önermişlerdi. Gökçen, Atatürk'ün arzusu üzerine bu turu yanına hiçbir yardımcı almadan, tek başına gerçekleştirdi.

Balkan turu, Sabiha Gökçen'in her yerde "göklerin kızı" olarak anılmasına neden olmuştur.

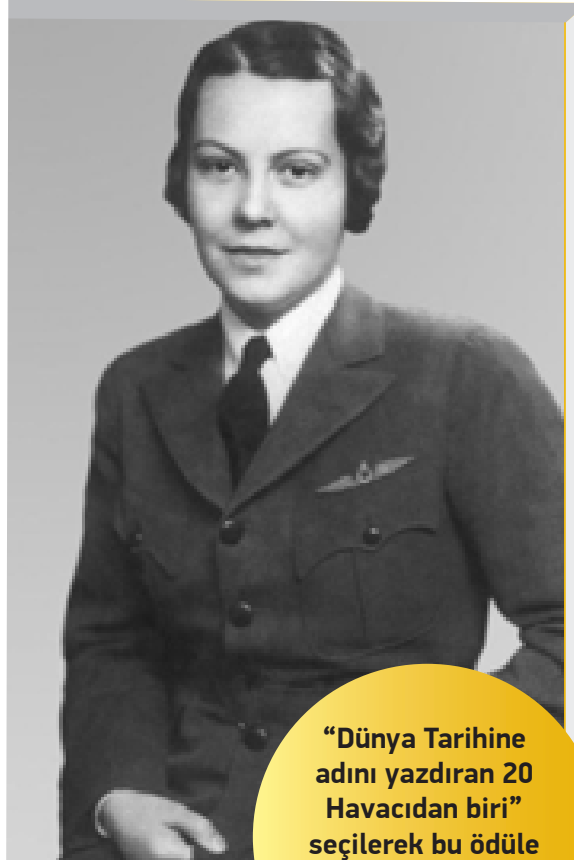
Vultee tipi bir uçakla İstanbul'dan havalandıktan sonra Atina'ya ardından Sofya ve Belgrad'a gitti. Kendisine Yugoslav Genelkurmay Başkanı tarafından "Beyaz Kartal" nişanı verildi. İstek üzerine Bükreş'te bir gösteri uçuşu yaptıktan sonra 22 Haziran 1938'de İstanbul'a döndü. Bu Balkan turu, basının büyük ilgisini uyandırmış, Sabiha Gökçen'in her yerde "göklerin kızı" olarak anılmasına neden olmuştur.

Manevi babası Atatürk'ün ölümünün ardından, kadınların orduda görev yapmasına ilişkin yasa çıkmadığı için ordudan ayrıldı. Türk Hava Kurumu Türk Kuşu Uçuş Okulu'na başöğretmen olarak atandı. 1955'e kadar bu görevini başarıyla sürdürdü. Türk Hava Kurumu yönetim kurulu üyesi oldu. 1953 ve 1959'da davet edilerek ABD'ye giden Sabiha Gökçen, Türk toplumunu ve Türk kadınına tanıttı.

1996'da havacılık kariyerinin en büyük ödülünü aldı. Amerikan Hava Kurmay Koleji'nin mezuniyet töreni için düzenlenen Kartallar Toplantısı'nın onur konuğu olarak katıldığı Maxwell Hava Üssü'nde düzenlenen törenle "Dünya Tarihine adını yazdıran 20 Havacıdan biri" seçildi. Gökçen bu ödüle layık görülen ilk ve tek kadın havacı oldu.

Son uçuşunu 1996'da 83 yaşında iken Fransız pilot Daniel Acton eşliğinde Falcon 2000 uçağıyla yaptı. Hayatı boyunca toplam 22 değişik uçakla uçuştu.

Atatürk'ün evlat edinerek hayatını değiştirdiği Sabiha Gökçen, cumhuriyete ve onun sunduğu değerlere hayatı boyunca sahip çıkarak adını dünya tarihine de yazdırmış oldu.

"Dünya Tarihine adını yazdıran 20 Havacıdan biri" seçilerek bu ödüle layık görülen ilk ve tek kadın havacı oldu.

SPOR KAYAK

Kayak ilk olarak Altaylar/
Sibirya ve Moğolistan'da
yapılmaya başlandı.

Arkadaşlar, sıcak, bol güneşli günleri geride bıraktık. Soğuk, yağmurlu hatta karlı günler bizi bekliyor. Artık kapalı alanlarda daha fazla zaman geçirmek zorunda kalacağız. Kimi zaman kasvetli havalardan şikâyet edeceğiz. Hastalıklardan korunmak için beslenmemize, giysilerimize daha çok dikkat edeceğiz. Ama dört mevsimi de yaşadığımız güzel ülkemizde; bazılarımız kızaklarımızla kayarak, bazılarımız kartopu oynayarak, bazılarımız da kayak yaparak kışın tadını çıkaracağız.

Sevgili arkadaşlar, kışın en gözde sporlarından birisi olan kayak sporu hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak ister misiniz?

Kayağın en ilkel şekli, insanların kara batmak için ayaklarına bağladıkları ağaç parçaları olarak bilinir. Tarih araştırmalarına göre, kayak ilk olarak Altaylar/Sibirya ve Moğolistan'da yapılmaya başlandı. Spor olarak hayatımıza girmeden önce, 15. yy 'da Orta Asya'da ve İskandinavya'da askeri amaçla da kayak kullanılmıştır. Eski Türklerde "Çana" olarak bilinen kayak, M.Ö. 4000 yıllarında Baykal Gölü çevresinde, karda yürüme aracı olarak kullanılmıştır.

Spor olarak 1866'da büyük ilgi çeken ilk kayak yarışması düzenlenmiş, 1879'da Oslo'da daha büyük bir organizasyon gerçekleştirilerek kayakla atlama yarışmaları yapılmıştır.

Uluslararası Kayak Federasyonu'nun 1924'te İsviçre'nin Bern şehrinde kurulmasının ardından, aynı yıl kış olimpiyatları programına dâhil edilmiştir.

1935 yılında "Dağcılık ve Binicilik Federasyonu" adı altında kurulan Türkiye Kayak Federasyonu, 1936 yılında Kış Olimpiyatları'na katılmak için adını "Dağcılık ve Kış Sporları" olarak değiştirmiştir. 1939 yılında ise Türkiye Kayak Federasyonu bağımsız bir federasyon olarak kurulmuştur.

Kayak sporu; kar ve buz üzerinde, ayaklara takılan uzun ve yassı, ön uçları hafif yukarı ve arkaya kıvrık bir alet olan "Kayak" ile kayarak yol almak suretiyle yapılır.

Kayak sporu yaparken eldiven, kask, gözlük, rahat hareket edilebilecek ve sıcak tutacak kıyafetler ve dizlik de kullanılır.

Kayak 19. yüzyıl ortalarında bir spor dalı olarak kabul edilmiştir.

Nelere dikkat etmeliyiz?

Sporcular kaymaya başlamadan önce; sakatlanmaları önlemek amacıyla vücut egzersizleri yapmalı ve kaslarını ısıtılmalıdır. Yüksek enerji gerektirdiği için, kaymadan önce etli ve yağlı besinler tüketilmemelidir, enerji ihtiyacımızı karşılayacak meyveler ve hafif yiyecekler tercih edilmelidir. Bol bol sıvı tüketip, ağız ve boğaz kuruluşunu önlemek için burundan nefes almak gerekir. Kar, güneş ışınlarını yansıtır. Gözlerimizi korumak için, güneş ışınlarındaki ultraviyole (morötesi) ışığı süzen koyu renk camlı gözlükler kullanılmalıdır. Özellikle çocuklar kask takmadan kayak yapmamalıdır.

Seçilecek kayak ekipmanları sporcunun vücut ağırlığına uygun olmalıdır. Hareket etmeye engel olmayacak, aksine rahat hareket etmeyi sağlayacak kıyafetler seçilmelidir.

Kayak, bireysel bir spor olsa da birçok kayakçı aynı anda aynı yerde kayabilir. Bu nedenle, diğer kayakçıları ve kendimizi tehlikeye sokacak riskli hareketlerden kaçınmak gerekir. Pistlerdeki uyarı levhaları bu sporu zevkle ve güvenle

yapmak için konulmuştur. Bu levhaları dikkate almak can güvenliği için son derece önemlidir.

Her spor dalında olduğu gibi kayak yaparken de istenmeyen kazalar yaşanabilir. Böyle bir durumda yaşanan yaralanma ve sakatlanma durumunda ilk olarak kayak merkezlerinde bulunan sağlık görevlilerine başvurmak en doğru yöntemdir.

Pistlerdeki uyarı levhaları bu sporu zevkle ve güvenle yapmak için konulmuştur.

Kayak dağlık bölgelerde yapıldığı için bazı fiziksel zorluklar ortaya çıkabilir. Yüksek bölgelerde hava basıncı normalde yaşadığımız yerlerden daha azdır. 2 bin metre yükseklikte görülmeye başlanan bulantı, baş dönmesi, nefes darlığı gibi durumlarda, daha alçak bölgelere inmek en kolay çözüm olacaktır.

Kayak sporunda yapılan yarışmalar, iniş, slalom, büyük slalom, paralel ve kuzey disiplini yarışmaları olarak sıralanabilir. Olimpiyatlarda ise snowboard, biatlon, kayakla atlama, kuzey kombine, Alp disiplini dallarında yarışmalar düzenlenir.

Kayak teknikleri:

Telemark: Ayaklar kayağa önden tutturulup topuklar serbest bırakılır. Böylece kayakçı viraj alırken dizler kara değecek kadar bükülebilir. Bu teknikle her türlü karlı zeminde kayak yapmak mümkündür.

Monoski: Standart kayaklardan daha geniş tutulmuş tek bir kayak üzerine iki ayak sabit olarak kayılır. Bu teknikle özellikle sert pistlerde ve engebeli zeminlerde kaymak mümkündür.

Snowboard: İki ayağın board adı verilen tekerleksiz kaykaya benzer bir kayak üzerinde sabitlenmesiyle, karlı ya da buzlu eğimli bir zeminde aşağıya kayarak yapılır.

Carving: Geniş ve yuvarlak kenarlı, geniş topuklu kayaklarla kayılır. Bu kayaklarla keskin virajlar alınabilir. Kayak üzerinde eğilmek ve yokuşa yapışmak daha kolaydır. Bu teknikle, pistlerde az ya da çok sert karlı zeminlerde kaymak mümkündür.

Kar Bisikleti: Henüz çok yaygınlaşmayan ama birçok kayak merkezinde bulunan kar bisikletinde tekerlek yerine geniş bir kayak bulunur.

Kızak: Bütün çocukların en büyük kış eğlencesi olan kızaklar zamanla geliştirilmiştir. Bugün kayak merkezlerinde eski ahşap kızakların yerine freni ve sert gövdesiyle ailece kaymanın tadını yaşatan hızlı araçlar bulunuyor.

Çocuklar kask takmadan kayak yapmamalıdır.

Boardercross: Kayakçıların hep birlikte tepeler çukurlar ve sert virajlar bulunan bir pistte kaymasıdır.

Free Ride: Pist dışında, dağlarda, ayak basılmamış ortamlarda doğa ile baş başa kalarak kaymak isteyen usta kayakçılar ve snowboardçular tarafından tercih edilen bir tekniktir.

Kar Rafting: Rafting botlarının altına kayganlığı arttırıcı bir branda gerilerek kürek kullanmadan sadece bir görevlinin frenleyici çubuk kullandığı, belirli bir parkurda botun kaydığı alternatif bir kış sporudur.

Tur Kayağı: Usta kayakçı ve dağcılar içindir. Kayaarak yürüyerek tırmanarak ve çadırlarda konaklanarak dağların aşılmasıdır.

Kayak sporunun faydaları:

4-5 yaşında başlanan kayak sporu dengeyi ve koordinasyonu geliştirir. Kayak yapmamızı etkileyebilecek herhangi bir sağlık sorunu olmadığı sürece

her yaşta yapılabilen kayak sporu kasları ve kemikleri güçlendirir. Bir doğa sporu olan, yerleşim yerlerinden uzakta, dağlarda yapılan kayak hem eğlenceli hem de sağlıklıdır. Günümüzde modern malzemelerle üretilen kayaklar, bu sporu eskiden olduğu gibi tehlikeli olmaktan çıkarmıştır.

Kayak sporu için gerekli olan malzemeler; kayak, eldiven, kask, gözlük, rahat hareket edilebilecek ve sıcak tutacak kıyafet, dizliktir.

Türkiye’de kayak sporu yapılabilecek merkezler:

- Ankara – Elmadag
- Antalya – Saklıkent
- Bingöl – Yolçatı
- Bolu – Kartalkaya
- Bolu – Esentepe
- Bursa – Uludağ
- Elazığ – Hazarbaba
- Erzurum – Palandöken
- Erzincan – Bolkar
- Kastamonu – Ilgaz
- Gümüşhane – Zigana
- Isparta – Davraz
- İzmir – Bozdağ
- İzmit – Kartepe
- Kars – Sarıkamış
- Kayseri – Erciyes

Sağlık

BAĞIŞIKLIK SİSTEMİ

Bağışıklık sistemi vücuda
giren tüm yabancı
maddeleri tanır.

**Bağışıklık
sistemini
inceleyen bilime
"immünoloji"
denir.**

Bağışıklık sistemi bir canlıda hastalığa sebep olabilecek "mikrop" diye tanımlanan, virüs, bakteri, mantar ve parazit gibi mikroorganizmaları tanıyıp, yok eden diğer bir deyişle vücudumuzun hastalıklara karşı dirençli olmasını sağlayan savunma sistemimizdir. Bağışıklık sistemini inceleyen bilime "immünoloji" denir.

Doğduğumuz andan itibaren sayısız mikroorganizma ve yabancı maddeyle karşı karşıya kalırız. Ama doğuştan sahip olduğumuz bağışıklık sistemi, kusursuz bir şekilde çalışmaya başlar ve ilk andan başlayarak vücudumuzu korur.

Tıp alanında yapılan çalışmalar, bağışıklık sisteminin işleyişini ve bu sistemde görev alan organlarımızın nasıl çalıştığını anlamamızı sağlayarak birçok hastalığın önlenmesini ya da kolaylıkla tedavi edilmesini sağlamıştır.

Bağışıklık sistemi vücuda giren tüm yabancı maddeleri tanır, en ince ayrıntısına kadar tarama yapar ve bunları canlının sağlıklı doku hücrelerinden ayırt eder. Bağışıklık sistemi hastalıklarla savaşmaya bu yabancı maddelerin vücudumuza girmelerini engelleyerek başlar. Bir şekilde vücudumuza giren bu maddelerin girdikleri yerde kalmasına ve yayılmasına izin vermez. Son derece duyarlı olan bağışıklık sistemi vücudumuzda birbirine çok benzeyen maddelerin bile ayrımını yapabilir. Bağışıklık

sistemi herhangi bir sebeple zayıflarsa vücudu koruma yeteneği de zayıflar. Bunu fırsat bilen mikroplar ve virüsler vücudumuza girip nezle, grip gibi en basit hastalıklara karşı zayıf düşen vücudumuzu ele geçirebilir.

Bağışıklık sisteminin en önemli özelliklerinden biri hatırlama kabiliyetidir. Sistem, karşılaştığı yabancı bir maddeyi hafızasına kaydederek tekrar karşılaştığında tanır ve önlemini alır. Bağışıklık sistemi tanıdığı yabancı maddelere bir öncekinden çok daha çabuk tepki verebilir.

Bağışıklık Sistemi'nde Görev Alan Organlar:

Bağışıklık sisteminde, vücudumuzdaki bazı organ ve dokuları birlikte çalışır. Bağışıklık sisteminin temelini vücudumuzun birçok yerinde bulunan akyuvarlar, bademcikler, kemik iliği, lenf sistemi, lenf bezleri, timüs bezi, dalak, barsak-solunum sistemi, hormonlar ve bazı proteinler oluşturur.

Bağışıklık Sisteminin Çeşitleri:

Birincisi doğuştan gelen bağışıklık, ikincisi sonradan kazanılmış olan iki tür bağışıklık sistemi vardır.

Doğuştan Gelen Bağışıklık Sistemi: Her insanın doğumuyla başlar ve ömür boyu çalışmaya devam eder. Genetik özelliklere bağlı

Aşı ile kazandırılmış bağışıklık sisteminde hastalığa neden olan maddeler vücuda tanıtılmış olur.

olarak bağışıklık sistemimizi ailemizden miras alırız. Doğuştan sahip olduğumuz bağışıklık sistemi vücudumuzun doğal işleyişi sayesinde bizi mikroplara karşı korur. Örneğin; mide asidi yabancı mikroorganizmaların canlı kalmasını engeller, gözde bulunan mikropları gözyaşı öldürür, burun kılları nefes alırken yabancı maddelerin içeri girmesini engeller. Doğal olarak sahip olduğumuz bağışıklık sistemi kalıtsal, anatomik, doku, hormon ve salgılardaki özel koruyucu maddelerle sağlanır.

Sonradan Kazanılmış Bağışıklık Sistemi

Kendi içerisinde aktif ve pasif bağışıklık olmak üzere ikiye ayrılan sonradan kazanılmış bağışıklık sistemi vücudun mikroorganizmalara karşı antikor üreterek çalışır.

Aktif Bağışıklık: Üç şekilde oluşur.

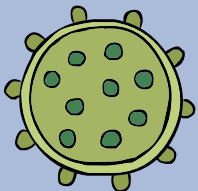
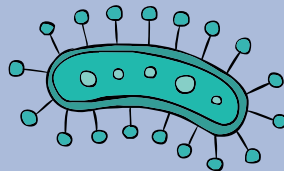
1-Aşılar: İçeriğinde mikropların zayıflatılmış hali bulunan, laboratuvar ortamında üretilmiş maddelere aşı denir. Aşı, laboratuvar ortamında işleminden geçirildiği için hastalık yapma tehlikesi yoktur. Aşı ile kazandırılmış bağışıklık sisteminde hastalığa neden olan maddeler vücuda tanıtılmış olur.

Aynı maddelerle tekrar karşılaşıldığında hastalığın başlamasına fırsat kalmadan vücut onu yok eder.

2-Hastalık geçirerek: Bir hastalığı atlatarak kazanılmış bağışık aşılama tekniğinin doğal halidir. Sistem ikisinde de aynı şekilde çalışır. Bağışıklık sistemi önceden geçirilmiş hastalık sayesinde o mikrobu tanır ve bir dahaki sefere hastalığa fırsat vermez.

3-Antikor üreterek: Vücuda giren mikropların sayısı fazla değilse, kanımızda bulunan akyuvarlar hastalanmamıza izin vermeden bu mikropları yok eder. Kanımızda kendiliğinden oluşan antikorlar, aynı mikrop tekrar vücudumuza girmeye kalktığında onları engeller.

Pasif Bağışıklık: Koruyucu olmayıp sadece tedavi edici bir yöntem olan pasif bağışıklıkta vücuda dışarıdan antikor verilir. Vücudun ürettiği antikorlar yetersiz geldiğinde serumla desteklenir. Serumlar hazır antikorlar olan serumdan başka ilaçlarla da yapılabilir.

Antikorlar, aynı mikrop tekrar vücudumuza girmeye kalktığında onları engeller.

Bağıışıklık Sistemi Nasıl Güçlendirilir?

Hastalıklara karşı vücudumuzu korumak ve birçok hastalığın etkilerini azaltmak için bağışıklık sisteminin güçlendirilmesi çok önemlidir. Çünkü her türlü hastalık bağışıklık sisteminin zayıfladığı dönemlerde ortaya çıkar. Bağışıklık sistemini genetik, çevre ve beslenme alışkanlıkları gibi faktörler etkiler. Daha güçlü ve dayanıklı bir bağışıklık sistemi için yapabileceğimiz birçok şey var:

1 - Bol bol sebze ve meyve tüketmek. Sebze ve meyveler vücudumuzun ihtiyaç duyduğu birçok vitamin, mineral ve proteinin deposudur. Bağışıklık sistemimizi güçlendirip, sağlıklı bir yaşam sürebilmek için beslenmemize özen göstermeliyiz.

2 - Tek tip beslenmekten kaçınmak. Bazı kişiler sadece sebze ve meyve sever, bazıları et ürünlerini. Ya da balık sevmeyen birçok insan olabilir. Ama bu besinlerin hepsi vücudumuz için gereklidir. Bağışıklık sistemini güçlendirmek için her tür besin maddesine ihtiyaç duyarız.

3 - Yeterli ve kaliteli uyku. Uykusuzluk ya da yaşımıza göre yeterince uyumamak, birçok hastalığa davetiye çıkarabilir. Uyku sırasında salgılanan hormonlar sağlıklı bir yaşama sahip olmak için çok önemlidir.

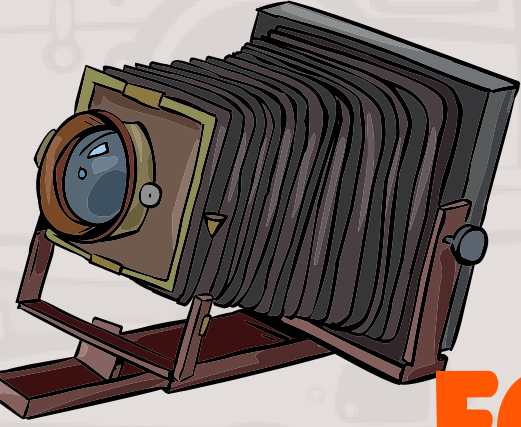
Sağlıklı bir bağışıklık sistemi için günde en az 6 saat uyumak gereklidir.

4 - Temizlik ve hijyen: Mikroplar vücudunuza en kolay temas yoluyla girerler. Ellerimizde bulunan mikroplar, temizliğimize dikkat etmezsek ağız yoluyla vücudumuza kolaylıkla girebilir. Bunu engellemek için sık sık ellerimizi yıkamamız ve vücut temizliğimize özen göstermemiz gerekir.

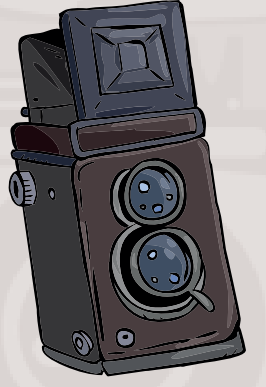
5 - Spor ve egzersiz yapmak; Bağışıklık sisteminin kuvvetlendirilmesinde hareketsiz bir hayat tarzı yerine bol egzersiz ve sporun yer aldığı bir hayat tarzını benimsemek oldukça önemli. Düzenli egzersiz ve spor bağışıklık sistemini kuvvetlendiriyor, virüslerle ve bakterilerle savaşmamızı sağlar.

6- Stresten uzak durmak: Vücut stresi yok edebilmek için maddeler üretir ve dengesini şaşıır ve immün sistemde çöküş meydana gelir. Bu nedenle stres dönemlerinde hepimiz daha sık hasta oluruz.

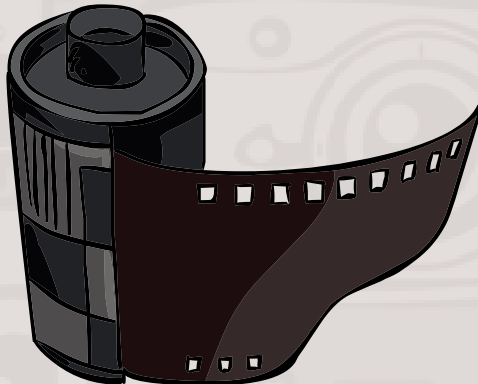
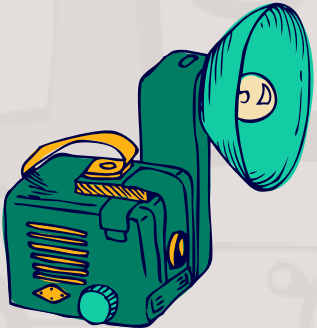
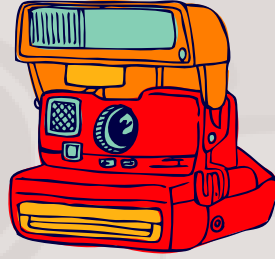
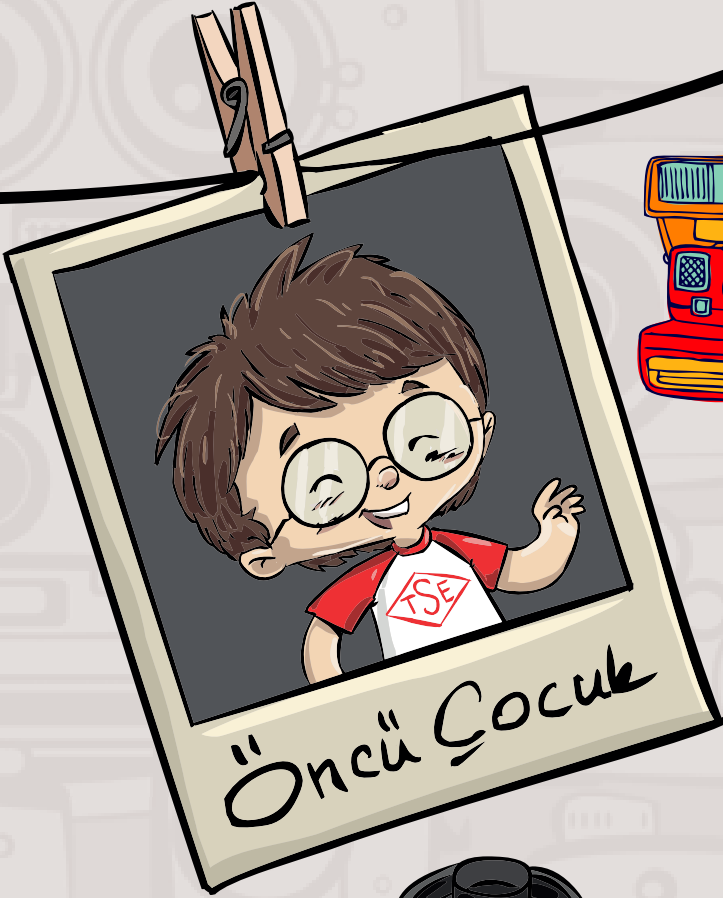
7-Şifalı bitkiler tüketmek: Şifalı bitki çeşitlerini içeren bitki çaylarından her gün önerilen ölçüde içmek de sağlığımız için son derece faydalıdır. Özellikle son yıllarda yapılan araştırmalar bitki çaylarının bağışıklık sisteminin kuvvetlenmesi üzerinde olumlu etkileri olduğunu göstermiştir.

Nereden
Nereye

FOTOĞRAF MAKİNALARI

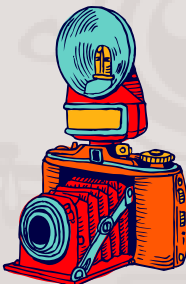
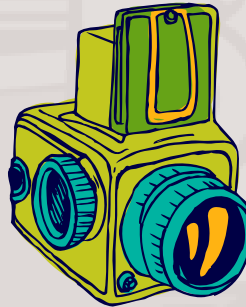
Bir insanın, nesnenin veya manzaranın saklanabilir resmini çeken makinalara fotoğraf makinesi denir. Fotoğraf makinesi, bir cismin görüntüsünü bir film veya elektronik olarak bir çip üzerine kaydeder. Fotoğraf, görüntülenmek istenen bir objeden yansıyan ışığın özel olarak tasarlanmış, duyarlı yüzey üstüne düşmesi ve kaydedilmesidir. Objeden yansıyan ışık; objektif adı verilen merceğe ulaşır ve odaklanır. Objektifin içinde bulunan ve adına “diyafram” denen disk, gelen ışığın şiddetini ayarlamak için kullanılır. Işığın şiddeti, yani objektiften girecek ışığın miktarı diyaframın ortasında bulunan ve fotoğraf makinesini kullanan kişi tarafından ayarlanabilen bir delik sayesinde düzenlenir. Objektifte toplanan ve odaklanan ışık diyaframdan geçerek örtücüye ulaşır. Örtücü perde çekim sırasında önceden seçilen bir süre boyunca açık kalarak, ışığın film üzerine düşmesini sağlar. Ve fotoğraf çekilmiş olur. Bugün artık, fotoğraflar hafıza kartlarında saklanmaktadır.

Bugün birçoğumuzun kullandığı akıllı telefonlar sayesinde günlük hayatımızın sıradan eylemlerinde biri olan fotoğraf çekmek, hep bu kadar kolay mıydı?

Her anımızı kaydedip, sonsuzlaştırmak için kullandığımız fotoğraf makinelerinin nasıl icat edildiğini, gelin birlikte öğrenelim...

Dijital fotoğraf makinesi fikri, astronotların gezegenlerin ve yıldızların fotoğraflarını çekmeleri için düşünülmüştü.

Bugün birkaç saniyede poz verip çektiğiniz, banyosu kolaylıkla yapılan, çok kısa bir sürede büyütülüp istediğiniz boyutta kopyası alabildiğimiz fotoğrafın ve bunları çeken makinelerin icadı aslında yüz yıllarca süren deneme ve çalışmaların sonucudur. Aslında, fotoğraf makinesi büyük icatların çoğu gibi bir kişi tarafından icat edilmemiştir. Fikrin doğması, uygulanması, gelişimi, değişik kişilerin çalışmaları ve uzun dönemlerde yapılan çalışmaların sonucudur.

1568 yılında, fotoğraf makinesinin temeli olarak kabul edilen ilk çalışmanın sonucu Daniello Barbaro tarafından elde edildi. “Karanlık oda” adı verilen bir cihaza mercek ekleyerek görüntünün daha net olması sağlandı.

1685’de ilk fotoğraf makinesi Johann Zahn tarafından tasarlandı. Günümüzdekine benzer bir fotoğraf makinesinin çizimleri yapılmıştı ama bu fikir çizimden öteye gidemedi. İlk fotoğraf Joseph Nicéphore Niépce tarafından 1814 yılında çekildi. Fakat bundan binlerce yıl önce Iraklı bir bilim adamı olan İbni Haytham gümüş nitratin güneş ışığında karardığını keşfetmişti. 1021 de yazdığı kitabında fotoğraf makinesine benzer bir aletten bahsetmişti.

15. yüzyılda Leonardo da Vinci’nin karanlık odada mevcut ufak bir deliğin dış dünyadaki görüntülerini aksettirmesi de fotoğrafçılık tarihindeki önemli başlangıçlardan biri sayılır.

Boyutları son derece büyük olan ilk fotoğraf makineleriyle görüntü kaydetmek mümkün değildi. İlk pratik fotoğraf Louis Daquerre tarafından 1829’da keşfedildi, ancak “**daquerreotype**” olarak adlandırılan yöntemi üretmek 10 yıl aldı. Louis Daquerre ve Niepce ortak çalışmalar yaptılar. Gümüş kaplamalı bir bakır levha üzerinde resim elde etme sürecini yazdıkları bir kitapçıkta anlattılar.

Bu teknolojiyi geliştirmeye çalışanlardan Henry Fox Talbot 1841’de, Hamilton Smith, 1856 yılında farklı yöntemler geliştirdi. 1851 yılında ıslak plaka negatiflerinin gelişmesini sağlayan Frederick Scoff Archer 1879’da kuru plaka negatiflerini de keşfetti.

1888 yılında George Eastman elde taşınabilen ilk fotoğraf makinelerini üretti. 10 poz çekeabilen Kodak fotoğraf makinelerini piyasaya sürerek, çok büyük aletler taşıması gereken fotoğrafçılara kolay hareket etme olanağı sağladı.

Fotoğraf çekildikten sonra makine fabrikaya gönderiliyor ve makinenin içinde yer alan film basıldıktan sonra makineye yeniden film doldurularak sahibine iade ediliyordu. George Eastman, 1889'da esnek film rulosunu icat ederek çok uzun sayılabilecek bu süreci ortadan kaldırmış oldu.

İlk renkli fotoğraf ise 1940 yılında basıldı. Bu, kullanışlı bir fotoğraf makinesi ile rahatça fotoğraf çekmenin başlangıcıydı.

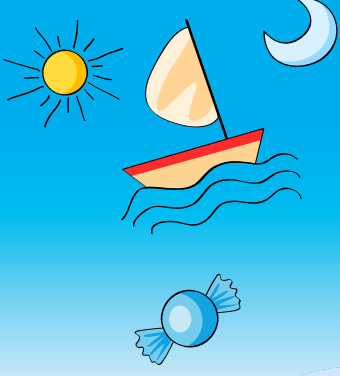
Dijital fotoğraf makinesi devri 1961 yılında Eugene F. Lally tarafından başlatıldı. Bu fikir, astronotların bulundukları yer hakkında bilgi vermek, gezegenlerin ve yıldızların fotoğraflarını çekmek için düşünülmüştü. 1972 yılında Willis Adcock dijital fotoğraf makinesi için bir patent aldı ama bu proje hayata geçirilemedi.

1975'te ilk dijital fotoğraf makinesi Kodak'ta bir mühendis olarak çalışan Steven Sasson, tarafından icat edildi.

Dijital fotoğraf makinasının icadından sonra bu konudaki buluşlar ve gelişmeler giderek arttı ve günümüze dek geldi. 1800'lü yılların ilk yarısının

karanlık kutusunun yerini günümüzde elektronik ve mekanik anlamda çok gelişmiş fotoğraf makineleri aldı. Günümüzde fotoğraf artık yaşamımızın ayrılmaz bir parçası. Geleneksel anlamdaki film üzerine kaydedilen görüntülerin yanı sıra sayısal yöntemlerle kaydedilen görüntüler de artık her alanda kullanılmaya başlandı ve gerek geleneksel fotoğraf, gerekse sayısal fotoğraf oldukça hızlı bir biçimde gelişmeye devam ediyor.

Bilmece ★ Bulmaca

Kural: :Harfleri karışmış olan kelimeleri düzelterek karşılarındaki kutucuklara doğrularını yazalım. Koyu yeşil ile gösterilen kutucuklarda yukarıdan aşağıya doğru oluşan şifreyi bulalım.

KARAŞAD

YLKAO

ETİMRİK

MEĞİRNDE

İAKKTPİL

ILKLİA

AŞKYMUU

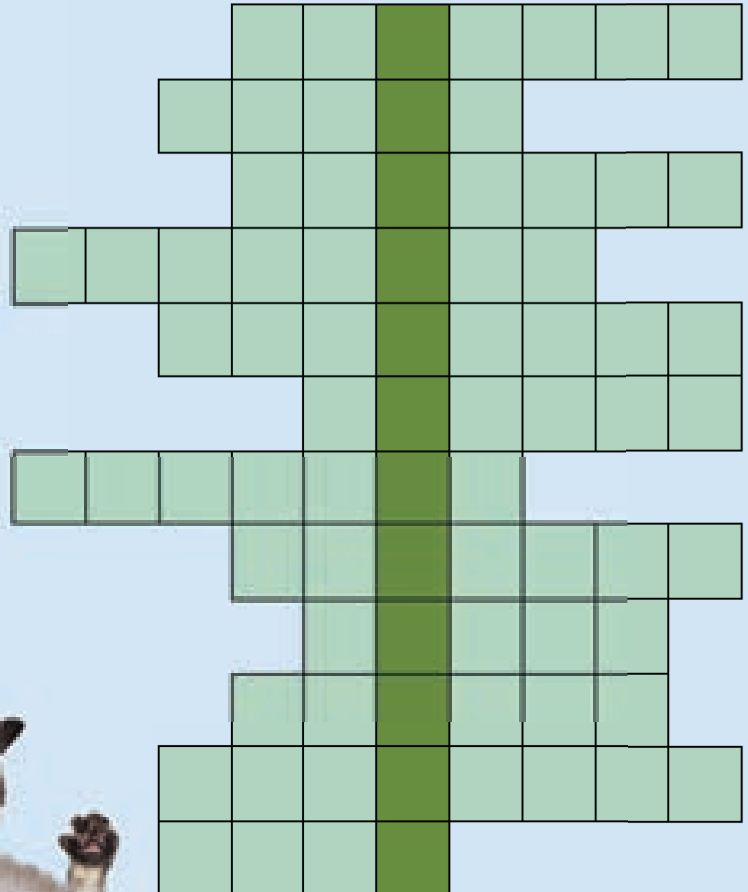
RĞAKUAB

İNALY

İNAMŞŞ

ŞÇAKNLİA

KAUZ

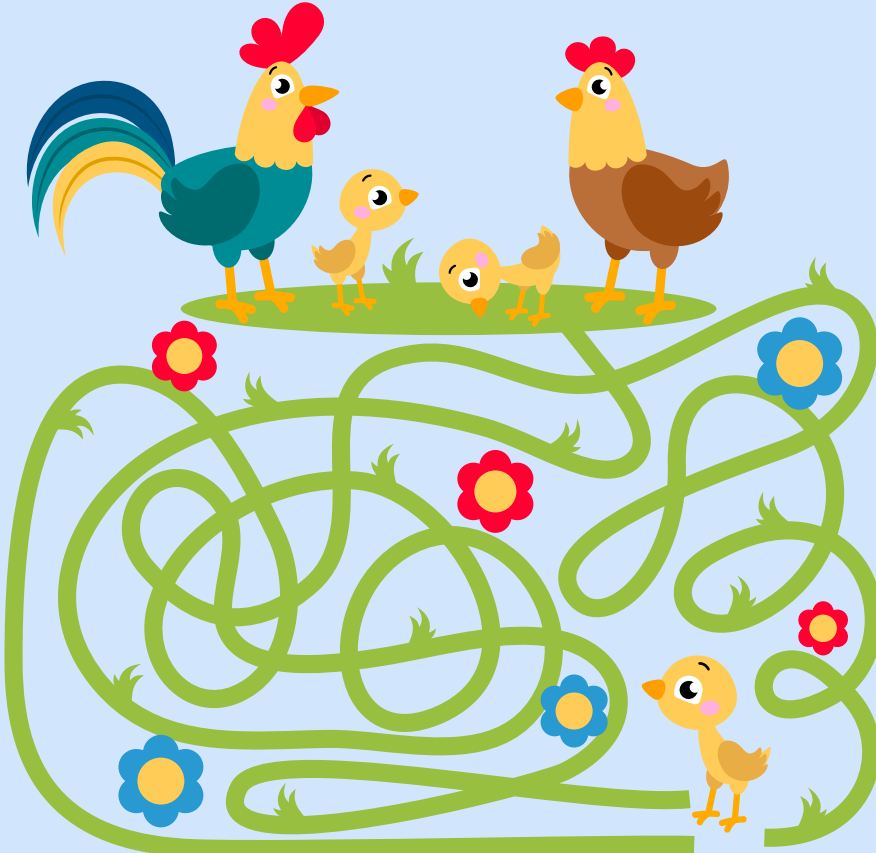
FARK BULMACA

Kural: 10 farkı bulabilecek misiniz?

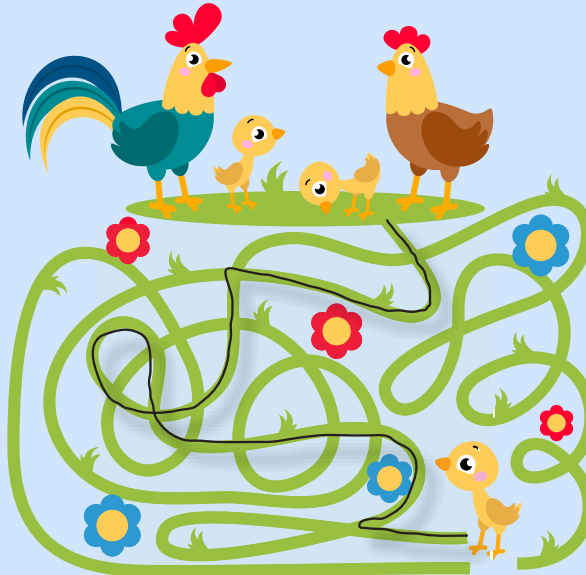
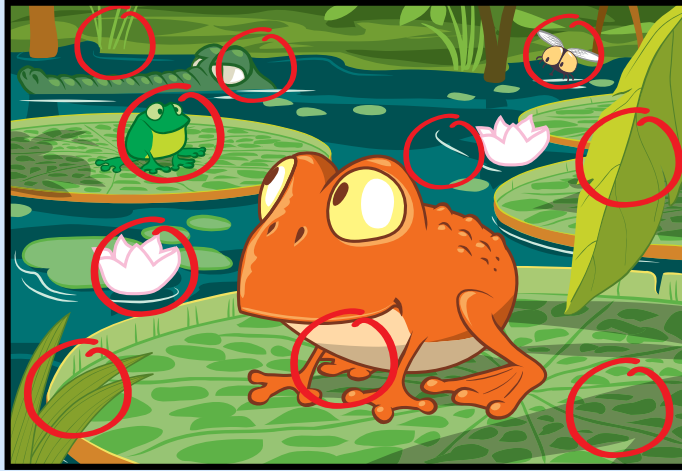
LABİRENT BULMACA

Kural: Minik Cıvcivin ailesinin yanına gitmesine yardım eder misin?

ÇÖZÜMLER

arkadaş
kolay
kiremit
değirmen
kitaplık
akıllı
yumuşak
kurbağa
yılan
şişman
çalışkan
uzak

2018

OCAK

PZT	SAL	ÇAR	PER	CUM	CMT	PAZ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

ŞUBAT

PZT	SAL	ÇAR	PER	CUM	CMT	PAZ
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28			

MART

PZT	SAL	ÇAR	PER	CUM	CMT	PAZ
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

NİSAN

PZT	SAL	ÇAR	PER	CUM	CMT	PAZ
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

MAYIS

PZT	SAL	ÇAR	PER	CUM	CMT	PAZ
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

HAZİRAN

PZT	SAL	ÇAR	PER	CUM	CMT	PAZ
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

TEMMUZ

PZT	SAL	ÇAR	PER	CUM	CMT	PAZ
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

AĞUSTOS

PZT	SAL	ÇAR	PER	CUM	CMT	PAZ
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

EYLÜL

PZT	SAL	ÇAR	PER	CUM	CMT	PAZ
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

EKİM

PZT	SAL	ÇAR	PER	CUM	CMT	PAZ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

KASIM

PZT	SAL	ÇAR	PER	CUM	CMT	PAZ
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

ARALIK

PZT	SAL	ÇAR	PER	CUM	CMT	PAZ
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

f/TSEKurumsal **🐦/TSEKurumsal**
tse.org.tr